

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräiden oikeusministeriön hallinnonalan lakien muutoksenhakusäännösten tarkistamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvien 41 lain muutoksenhakusäännöksissä olevat viittaukset kumottuun hallintolainkäyttölakiin viittauksiksi vuoden 2020 alussa voimaan tulleeseen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Myös erilliset muutoksenhakua koskevat tarkemmat säännökset poistettaisiin siltä osin kuin ne ovat uuden yleislain kanssa päällekkäisiä yleislain tultua voimaan.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan syksyllä 2020.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	5
1 Asian tausta ja valmistelu	5
2 Nykytila ja sen arviointi.....	5
3 Tavoitteet	6
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	6
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	6
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	9
5 Lausuntopalaute	9
6 Voimaantulo	10
7 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	10
LAKIEHDOTUKSET	11
1. Laki tuomioistuinlain 4 ja 23 luvun muuttamisesta	11
2. Laki tuomioistuinmaksulain 11 §:n muuttamisesta.....	12
3. Laki oikeudenkäynnistä työtuomioistuimessa annetun lain 37 a §:n muuttamisesta ...	12
4. Laki oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	13
5. Laki oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä annetun lain 9 §:n muuttamisesta	13
6. Laki turvatarkastuksista tuomioistuimissa annetun lain 1 §:n muuttamisesta	14
7. Laki käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 12 §:n muuttamisesta	14
8. Laki oikeusapulain 26 §:n muuttamisesta	15
9. Laki valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä annetun lain 4 ja 13 §:n muuttamisesta.....	15
10. Laki luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 26 §:n muuttamisesta .	16
11. Laki saamelaiskäräjistä annetun lain muuttamisesta.....	17
12. Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 33 ja 34 §:n muuttamisesta	18
13. Laki hallintolain muuttamisesta	18
14. Laki yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta annetun lain 8 ja 13 §:n muuttamisesta.....	19
15. Laki Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annetun lain 31 §:n muuttamisesta .	20
16. Laki kansainvälisistä tietoturvaselvoitusvelvoitteista annetun lain 20 a §:n muuttamisesta.....	21
17. Laki julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain 15 §:n muuttamisesta.....	21
18. Laki uhkasakkolain 24 §:n muuttamisesta	22
19. Laki pakkokeinolain 10 luvun 64 §:n muuttamisesta.....	23
20. Laki vankeuslain 20 luvun muuttamisesta	23
21. Laki yhdyskuntaseuramusten täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta.....	24
22. Laki yhdistelmärangeistuksen täytäntöönpanosta annetun lain 35 ja 37 §:n muuttamisesta.....	24
23. Laki Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa annetun lain 26 §:n muuttamisesta.....	25

24. Laki kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain 24 §:n muuttamisesta	26
25. Laki tuomittujen siirtoa Euroopan unionissa koskevan puitepäättöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta.....	26
26. Laki valvontatoimenpiteitä ja vaihtoehtoisia seuraamuksia Euroopan unionissa koskevan puitepäättöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta	27
27. Laki viittomakielilain 4 §:n muuttamisesta	27
28. Laki tietosuojalain 25 §:n muuttamisesta	28
29. Laki henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta	29
30. Laki kokoontumislain 28 §:n muuttamisesta	29
31. Laki puoluelain 9 e §:n muuttamisesta.....	30
32. Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta.....	30
33. Laki sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 17 §:n muuttamisesta.....	31
34. Laki valmiuslain 130 ja 131 §:n muuttamisesta.....	31
35. Laki talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta	32
36. Laki perintökaaren 5 luvun 2 a §:n muuttamisesta	32
37. Laki adoptiolain muuttamisesta	33
38. Laki ylikuormamaksusta annetun lain 15 §:n muuttamisesta	34
39. Laki pysäköinninvalvonnasta annetun lain muuttamisesta	35
40. Laki luottotietolain 41 §:n muuttamisesta.....	35
41. Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 20 §:n muuttamisesta.....	36
LIITE	37
RINNAKKAISTEKSTIT	37
1. Laki tuomioistuinlain 4 ja 23 luvun muuttamisesta	37
2. Laki tuomioistuinmaksulain 11 §:n muuttamisesta.....	38
3. Laki oikeudenkäynnistä työtuomioistuimessa annetun lain 37 a §:n muuttamisesta ...	39
4. Laki oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	40
5. Laki oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä annetun lain 9 §:n muuttamisesta	41
6. Laki turvatarkastuksista tuomioistuimissa annetun lain 1 §:n muuttamisesta	42
7. Laki käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 12 §:n muuttamisesta	43
8. Laki oikeusapulain 26 §:n muuttamisesta	44
9. Laki valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä annetun lain 4 ja 13 §:n muuttamisesta.....	44
10. Laki luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 26 §:n muuttamisesta	46
11. Laki saamelaiskäräjistä annetun lain muuttamisesta	47
12. Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 33 ja 34 §:n muuttamisesta	49
13. Laki hallintolain muuttamisesta	51

14. Laki yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta annetun lain 8 ja 13 §:n muuttamisesta.....	54
15. Laki Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annetun lain 31 §:n muuttamisesta	55
16. Laki kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 20 a §:n muuttamisesta.....	56
17. Laki julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain 15 §:n muuttamisesta.....	57
18. Laki uhkasakkolain 24 §:n muuttamisesta	58
19. Laki pakkokeinolain 10 luvun 64 §:n muuttamisesta.....	59
20. Laki vankeuslain 20 luvun muuttamisesta	60
21. Laki yhdyskuntaseuramusten täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta.....	61
22. Laki yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanosta annetun lain 35 ja 37 §:n muuttamisesta.....	62
23. Laki Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa annetun lain 26 §:n muuttamisesta.....	64
24. Laki kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain 24 §:n muuttamisesta	65
25. Laki tuomittujen siirtoa Euroopan unionissa koskevan puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta.....	65
26. Laki valvontatoimenpiteitä ja vaihtoehtoisia seuraamuksia Euroopan unionissa koskevan puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta	66
27. Laki viittomakielilain 4 §:n muuttamisesta.....	67
28. Laki tietosuojalain 25 §:n muuttamisesta.....	68
29. Laki henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta	69
30. Laki kokoontumislain 28 §:n muuttamisesta	70
31. Laki puoluelain 9 e §:n muuttamisesta.....	71
32. Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta.....	73
33. Laki sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 17 §:n muuttamisesta.....	74
34. Laki valmiuslain 130 ja 131 §:n muuttamisesta.....	76
35. Laki talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta	77
36. Laki perintökaaren 5 luvun 2 a §:n muuttamisesta	77
37. Laki adoptiolain muuttamisesta	78
38. Laki ylikuormamaksusta annetun lain 15 §:n muuttamisesta	81
39. Laki pysäköinninvalvonnasta annetun lain muuttamisesta	82
40. Laki luottotietolain 41 §:n muuttamisesta.....	83
41. Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 20 §:n muuttamisesta.....	84

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettu laki (808/2019) on tullut voimaan 1.1.2020 ja kumonnut aiemman yleislain, hallintolainkäyttölain (586/1996). Uuden yleislain yhteydessä ei muutettu kaikkia oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvien lakien muutoksenhakusäännöksiä vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Esitys on valmisteltu virkатыönä oikeusministeriössä.

Oikeusministeriö on pyytänyt esityksestä lausunnon eduskunnan oikeusasiamieheltä, valtioneuvoston oikeuskanslerilta, valtiovarainministeriöltä, korkeimmalta hallinto-oikeudelta, alueellisilta hallinto-oikeuksilta, Ahvenanmaan hallintotuomioistuimelta, vakuutus-oikeudelta, markkina-oikeudelta, työtuomioistuimelta, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalta ja saamelaiskäräjiltä sekä Kuntaliitolta. Saaduista lausunnoista on laadittu lausuntotiivistelmä ja -kooste, jota käsitellään tarkemmin luvussa 5.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa [https://oikeusministerio.fi/hankkeet/tunnuksella OM008:00/2020](https://oikeusministerio.fi/hankkeet/tunnuksella/OM008:00/2020).

2 Nykytila ja sen arviointi

Nykyisin oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädännössä on viittauksia kumottuun hallintolainkäyttölakiin. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 127 §:ssä säädetään, että muualla laissa tai asetuksessa olevalla viittauksella hallintolainkäyttölakiin tai muutoksenhausta hallintoasioissa annettuun lakiin (154/1950) tarkoitetaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain tultua voimaan viittausta tähän uuteen yleislakiin. Viittaukset kumottuun lakiin eivät kuitenkaan enää ole informatiivisia.

Yleissäännösten kanssa päällekkäiset säännökset eivät ole tarpeen muualla lainsäädännössä. Oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädännössä on säännöksiä esimerkiksi asianosaisen valitus-oikeudesta ja siitä, mistä päätöksestä saa valittaa hallintotuomioistuimeen, sekä päätöksen tehneen viranomaisen valitus-oikeudesta korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Uudessa yleislaissa säädetään asianosaisen oikeudesta valittaa hallintopäätöksestä aiempaa laajemmin, sillä yleislakiin perustuva valitus-oikeus ei enää ole riippuvainen päätöksen tehneen tahon organisatorisesta asemasta (7 ja 8 §). Yleislaissa säädetään myös asianosaisen ja hallintopäätöksen tehneen viranomaisen oikeudesta valittaa hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan (107 §:n 1 momentti ja 109 §:n 2 momentti).

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 11 §:ssä ei ole erillistä säännöstä toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta maksun määräämisestä koskevasta oikaisuvaatimuksen johdosta annetusta päätöksestä valittamisesta, toisin kuin sitä edeltäneessä tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993). Tuomioistuinmaksulain mukaan toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 §:n mukaisesti, eli jos päätöksen tehneen viranomaisen toimialueena on koko maa, toimivaltainen on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä valittajan kotipaikka sijaitsee. Muutosta aiempaan sääntelyyn toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta ei ole tuomioistuinmaksulain säätämisen yhteydessä perusteltu. Tuomioistuinmaksulakia koskevan hallituksen esityksen (Hallituksen esitys eduskunnalle tuomioistuinmaksulaiksi sekä laeiksi hallinto-oikeuslain 12 a

§:n ja riita-asioiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 28 §:n muuttamisesta, HE 29/2015 vp) mukaan 11 § vastaisi asiasisällöltään tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain 10 §:ää, jonka mukaan oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saadaan hakea valittamalla muutosta siltä hallinto-oikeudelta, jonka tuomiopiirissä kysymyksessä olevan viranomaisen toimipaikka sijaitsee. Nykyinen sääntely vaikuttaa asiaryhmän laatu huomioon ottaen epätarkoituksenmukaiselta muun muassa toimivaltaisen hallinto-oikeuden selvittämiseen liittyvien käytännön hankaluuksien vuoksi.

Puoluelain (10/1969) 9 e §:n ja ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain (273/2009) 10 §:n mukaan muutosta haetaan suoraan korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Tämä ei vastaa korkeimman hallinto-oikeuden asemaa oikeuskäytäntöä ohjaavana ylimpänä tuomioistuimena.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) (*julkisuuslaki*) 33 §:ssä oleva muutoksenhakusäännös on eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen 20.6.2019 oikeusministeriölle osoittaman lausuntopyynnön mukaan mahdollisesti tulkinnallisesti epäselvä siltä osin, kun se koskee muutoksenhakutietä kunnallisen viranomaisen määräämästä julkisuuslain 34 §:n mukaisesta maksusta. Apulaisoikeusasiamiehen lausuntopyynnön mukaan epäselvää on, edeltääkö muutoksenhakua kunnallisen viranomaisen määräämästä maksusta oikaisuvaatimusvaihe. Lisäksi kyseinen muutoksenhakusäännös on tulkinnallisesti epäselvä myös sen osalta, haetaanko kunnallisen viranomaisen määräämään maksuun muutosta hallinto- vai kunnallisvalituksella. Muutoksenhakusäännösten ajantasaistamisen yhteydessä kyseistä säännöstä on tarvetta täsmentää myös näiltä osin. Julkisuuslakia koskevan hallituksen esityksen (Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain sekä kuntalain 50 §:n muuttamisesta, HE 20/2005 vp) mukaan kunnallisen viranomaisen määräämästä maksusta vaadittaisiin oikaisua ja haettaisiin muutosta kuntalain mukaan. Kuitenkin julkisuuslain 33 §:n 1 momentin muutoksen (907/2015) seurauksena asia on jäänyt kokonaan lainkohdassa sääntelemättä. Julkisuuslain 33 §:n 1 momenttia koskevan muutoksen hallituksen esityksen (Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden hallintoasioiden muutoksenhakusäännösten tarkistamisesta, HE 230/2014 vp) perustelujen mukaan muutetun lainkohdan oli tarkoitus vastata sisällöltään tuolloin voimassa olleen 3 momentin alkuosaa. Näin ollen lainkohdan ja sen esitöiden perusteella ei ole selvää, mikä on muutoksenhakutie kunnallisen viranomaisen tekemään maksupäätökseen.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on ajantasaistaa ja selkeyttää muutoksenhakusäännöksiä oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädännössä.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan oikeusministeriön hallinnonalan lakien muutoksenhakusäännösten tarkistamista niin, että viittaukset muutoksenhaussa sovellettavaan yleislakiin vastaisivat vuoden 2020 alussa voimaan tullutta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia. Lisäksi poistettaisiin hallintoasioiden yleislakien kanssa päällekkäisiä säännöksiä ja selkeytettäisiin muutoksenhakusäännöksiä. Päällekkäisten säännösten poistamisella ei olisi vaikutusta lainkohtien sisältöön, koska esimerkiksi hallintopäätöksen tehneen viranomaisen jatkovalitusoikeus ja valituslupasääntely korkeimpaan hallinto-oikeuteen ovat jo oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain perusteella voimassa olevaa oikeutta myös nyt muutettavien lakien osalta.

Hallintolainkäyttölakia koskevat viittaukset muutettaisiin viittauksiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin seuraavissa pykälissä:

tuomioistuinlain (673/2016) 4 luvun 1 § ja 23 luvun 6 §,

oikeudenkäynnistä työtuomioistuimessa annetun lain (646/1974) 37 a §,

oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain (370/2007) 2 §,

oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä annetun lain (362/2009) 9 §,

turvataarkastuksista tuomioistuimissa annetun lain (1121/1999) 1 §,

käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain (675/2016) 12 §,

valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä annetun lain (477/2016) 4 §,

saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 26 b ja 40 §, lisäksi muutoksenhausta hallintoasioissa annettua lakia (154/1950) koskeva viittaus muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin 41 §:ssä,

hallintolain (434/2003) 12, 40, 49 b ja 66 §,

yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta annetun lain (1327/2014) 8 §,

Rikosseuraamusalan koulutuslaitoksesta annetun lain (1316/2006) 31 §,

kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain (588/2004) 20 a §,

uhkasakkolain (1113/1990) 24 §,

vankeuslain (767/2005) 20 luvun 4 §,

yhdyskuntaseuraamuksen täytäntöönpanosta annetun lain (400/2015) 88 §,

yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanosta annetun lain (801/2017) 35 ja 37 §,

Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanosta annetun lain (326/1963) 26 §,

kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain (21/1987) 24 §,

tuomittujen siirtoa Euroopan unionissa koskevan puitepäättöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta annetun lain (1169/2011) 19 §,

valvontatoimenpiteitä ja vaihtoehtoisia seuraamuksia Euroopan unionissa koskevan puitepäättöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta annetun lain (1170/2011) 14 §,

viittomakielilain (359/2015) 4 §,

HE 109/2020 vp

valmiuslain (1552/2011) 130 ja 131 § ja lisäksi oikaisuvaatimuksen osalta 131 §:ään lisättäisiin viittaus hallintolakiin, ja

talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain (813/2017) 5 §.

Hallintolainkäyttölakia koskevat viittaukset muutettaisiin viittauksiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin ja valituslupaa tai päätöksen tehneen viranomaisen jatkovalitus-oikeutta korkeimpaan hallinto-oikeuteen koskevat säännökset tai kummatkin poistettaisiin tarpeettomina seuraavista pykälistä:

tuomioistuinlain (673/2016) 23 luvun 8 §,

oikeusapulain (257/2002) 26 §,

valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä annetun lain (477/2016) 13 §,

luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain (715/2011) 26 §,

yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta annetun lain (1327/2014) 13 §,

julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 15 §,

pakkokeinolain (806/2011) 64 §, josta myös Viestintäviraston nimi päivitetäisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi,

tietosuojalain (1050/2018) 25 §,

henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain (1054/2018) 59 §,

kokoontumislain (530/1999) 28 §,

sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2003) 17 §,

perintökaaren (40/1965) 5 luvun 2 a §,

adoptiolain (22/2012) 29, 36, 37, 50 ja 93 §,

ylikuormamaksusta annetun lain (51/1982) 15 §,

pysäköintivalvonnasta annetun lain (727/2011) 16 §, ja lisäksi lain 14 § kumottaisiin tarpeettomana,

luottotietolain (527/2007) 41 § ja

eräiden luotonsaajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain (853/2016) 20 §.

Valituslupaa koskevat säännökset poistettaisiin tarpeettomina seuraavista pykälistä:

vankeuslain (767/2005) 20 luvun 6 §,

yhdyskuntaseuraamuksen täytäntöönpanosta annetun lain (400/2015) 90 § ja

henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain (1054/2018) 58 §.

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 11 §:n osalta hallintolainkäyttölakia koskeva viittaus muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin ja toimivaltainen hallinto-oikeus muutettaisiin siksi hallinto-oikeudeksi, jonka tuomiopiirissä kysymyksessä olevan viranomaisen toimipaikka sijaitsee.

Muutoksenhaku muutettaisiin puoluelain (10/1969) 9 e §:n ja ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain (273/2009) 10 §:n osalta siten, että muutosta haettaisiin hallinto-oikeudelta eikä suoraan korkeimmalta hallinto-oikeudelta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain pääsäännön mukaisesti. Muutos vastaa korkeimman hallinto-oikeuden asemaa oikeuskäytäntöä ohjaavana ylimpänä tuomioistuimena. Lisäksi hallintolainkäyttölakia koskevat viittaukset muutettaisiin viittauksiksi uhkasakkolakiin (1113/1990), jossa on oma muutoksenhakusäännös.

Lakeihin tuomioistuinmaksulain, puoluelain ja ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain muuttamisesta sisällytettäisiin siirtymäsäännökset, joiden mukaan haettaessa muutosta ennen muutoksen voimaantuloa tehtyyn päätökseen sovellettaisiin muutoslain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Julkisuuslain (621/1999) 33 §:n 1 momentin mukainen asiakirjan antamisesta perittävää maksua koskeva päätös on luonteeltaan sellainen, että sen osalta oikaisuvaatimusvaihe ja hallintovalitus olisivat tarkoituksenmukaisia muutoksenhakekeinoja. Sen vuoksi tässä esityksessä ehdotetaan oikeustilan täsmentämistä tältä osin siten, että myös kunnallisen viranomaisen tekemään maksupäätökseen sovelletaan samalla tavalla kuin valtion viranomaisen tekemään maksupäätökseen hallintolain säännöksiä oikaisuvaatimuksen tekemisestä ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain muutoksenhakusäännöksiä hallintovalituksesta. Kuntien tulisi tehdä tämän johdosta tarvittavat muutokset johtosääntöihinsä. Lisäksi 33 §:stä muutettaisiin hallintolainkäyttölakia koskeva viittaus viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin ja poistettaisiin valituslupaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen koskeva säännös tarpeettomana. Saman lain 34 §:n 3 momentin viittaus kuntalakiin ajantasaistettaisiin koskemaan nykyisin voimassa olevaa kuntalakia (410/2015) poistamalla lainkohdasta aiempaan kuntalakiin (365/1995) viitattaava säädösnumero.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Esityksen arvioidaan ajantasaistavan ja selkeyttävän hallintoasioiden muutoksenhakua koskevaa sääntelyä.

Esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

5 Lausuntopalaute

Oikeusministeriö on pyytänyt esityksestä lausunnon eduskunnan oikeusasiamieheltä, valtioneuvoston oikeuskanslerilta, valtiovarainministeriöltä, korkeimmalta hallinto-oikeudelta, alueellisilta hallinto-oikeuksilta, Ahvenanmaan hallintotuomioistuimelta, vakuutus-oikeudelta, markkina-oikeudelta, työtuomioistuimelta, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalta ja saamelaiskäräjiltä sekä Kuntaliitolta. Myös tahoilla, joilta lausuntoa ei nimenomaisesti pyydetty, oli mahdollisuus antaa lausunto.

Lausuntoja saatiin yhteensä yhdeksän kappaletta. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies, korkein hallinto-oikeus, Helsingin hallinto-oikeus, Pohjois-Suomen hallinto-oikeus, Turun hallinto-oikeus, Vaasan hallinto-oikeus, markkinaoikeus, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta sekä Kuntaliitto antoivat lausunnon esityksestä. Lisäksi valtioneuvoston apulaisoikeuskansleri, valtiovarainministeriö, Hämeenlinnan hallinto-oikeus ja vakuutusosasto ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa luonnoksesta.

Lausunnoissa suhtauduttiin pääosin myönteisesti esityksen tavoitteisiin ja ehdotettuihin muutoksiin. Korkein hallinto-oikeus, Helsingin hallinto-oikeus, Pohjois-Suomen hallinto-oikeus ja Turun hallinto-oikeus esittivät joitakin muutoksia ja täsmennyksiä esityksen yksityiskohtiin, ja luonnosta hallituksen esitykseksi on tarkennettu näiden muutosehdotusten pohjalta siltä osin, kuin niitä on pidetty tarpeellisena.

6 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan syksyllä 2020.

7 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Esitys selkeyttää muutoksenhakusääntelyä ja sitä kautta vahvistaa perustuslain 21 §:ssä suojattua oikeusturvaa. Esityksellä ei ole muita vaikutuksia perustuslailla suojattuihin oikeuksiin, joten lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksityksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

tuomioistuinlain 4 ja 23 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomioistuinlain (673/2016) 4 luvun 1 § sekä 23 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentti ja 8 §, sellaisina kuin niistä ovat 23 luvun 6 §:n 3 momentti laissa 885/2018 ja 8 § laissa 209/2019, seuraavasti:

4 luku

Hallinto-oikeudet

1 §

Hallinto-oikeuden lainkäyttötehtävät

Hallinto-oikeus käsittelee ja ratkaisee ne hallinto-oikeudelliset valitukset, hallintoriita-asiat ja muut asiat, jotka säädetään kuuluviksi sen toimivaltaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) tai muussa laissa.

23 luku

Muutoksenhaku

6 §

Muutoksenhaku tuomarinkoulutuslautakunnan päätökseen

Tämän lain 18 luvun 2 §:ssä ja 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen kokeiden arvosteluun saa vaatia oikaisua 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Muuhun tuomarinkoulutuslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

8 §

Muutoksenhaku Tuomioistuinviraston päätökseen

Tuomioistuinviraston 19 a luvun nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Tuomioistuinviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla viraston sijaintipaikan mukaan määräytyvään hallinto-oikeuteen. Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettussa laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

tuomioistuinmaksulain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 11 § seuraavasti:

11 §

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä virkamieheltä tai viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Muutoin oikaisuvaatimukseen sovelletaan, mitä hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä kysymyksessä olevan viranomaisen toimipaikka sijaitsee. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Edellä 7 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ratkaisuun ei kuitenkaan saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Haettaessa muutosta ennen tämän lain voimaantuloa tehtyyn päätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

3.

Laki

oikeudenkäynnistä työtuomioistuimessa annetun lain 37 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan oikeudenkäynnistä työtuomioistuimessa annetun lain (646/1974) 37 a §, sellaisena kuin se on laissa 59/2001, seuraavasti:

37 a §

Käsiteltäessä 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuja valitusasioita noudatetaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain (370/2007) 2 §:n 2 momentti seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan myös niihin markkinaoikeudessa käsiteltäviin asioihin, joihin ei sovelleta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä annetun lain (362/2009) 9 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 81/2013, seuraavasti:

9 §

Hyvitysvaatimuksen ratkaiseminen

Tuomioistuimen on ilmoitettava hyvityksen määräämistä koskevasta ratkaisustaan viipymättä Valtiokonttorille. Päätöksen tiedoksiannosta hallintolainkäyttöasiassa säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

turvatarkastuksista tuomioistuimissa annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan turvatarkastuksista tuomioistuimissa annetun lain (1121/1999) 1 §:n 1 momentti seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus ja soveltamisala

Tuomioistuimessa voidaan järjestää turvatarkastuksia turvallisuudesta huolehtimiseksi, järjestyksen turvaamiseksi ja omaisuuden suojelemiseksi. Tätä lakia sovelletaan myös niissä viranomaisissa, jotka järjestävät suullisia käsittelyjä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) nojalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain (675/2016) 12 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 211/2019, seuraavasti:

12 §

Lautamiehen palkkio ja kustannusten korvaus

Lautamies, joka katsoo, että hän ei ole saanut 1 ja 2 momentin mukaista palkkiota tai korvausta, saa vaatia oikaisua asianomaisen käräjäoikeuden laamannilta. Jollei oikaisuvaatimusta ole tehty vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana suorituksen olisi pitänyt tapahtua, oikeus kyseisiin etuisuuksiin on menetetty. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Hallinto-oikeuden päätökseen ei kuitenkaan saa valittamalla hakea muutosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

oikeusapulain 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeusapulain (257/2002) 26 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 918/2015, seuraavasti:

26 §

Muutoksenhaku

Jos hallinto-oikeuden päätös koskee oikeusavun antamista asiassa, jota ei voida saattaa tuomioistuimen tutkittavaksi, tai asiassa, jota koskevasta päätöksestä valitetaan suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen, oikeusapupäätökseen saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhaussa sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä annetun lain 4 ja 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä annetun lain (477/2016) 4 §:n 3 momentti ja 13 §:n 2 momentti seuraavasti:

4 §

Sopimus oikeusapu- ja edunvalvontapalveluiden tuottamisesta

Sopimusta koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa. Menettelystä hallintoriita-asiassa säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

13 §

Oikeusavustajan ratkaisulta

Johtava julkinen oikeusavustaja tekee päätöksen oikeusapulain 10 §:n 2 momentin mukaisen pyynnön esittämisestä rahalaitokselle. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain (715/2011) 26 §, sellaisena kuin se on laissa 914/2015, seuraavasti:

26 §

Muutoksenhaku maksupäätökseen

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan tekemään hakemusmaksua tai valvontamaksua koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

saamelaiskäräjistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 26 b §:n 2 momentti, 40 §:n 3 momentti ja 41 §,
sellaisina kuin niistä ovat 26 b §:n 2 momentti ja 40 §:n 3 momentti laissa 1279/2002, seuraavasti:

26 b §

Valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Valituksen tekemiseen sovelletaan muutoin, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

40 §

Vaalien tulosta koskeva oikaisuvaatimus ja valitus

Saamelaiskäräjien hallituksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen viimeistään 14 päivänä siitä päivästä, jona asianomainen on saanut käräjien hallituksen päätöksen tiedoksi. Muutoksenhaussa noudatetaan muutoin, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

41 §

Valitus

Saamelaiskäräjien hallituksen ja lautakunnan sekä käräjien asettaman muun toimielimen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla saamelaiskäräjille, jollei tässä laissa tai muualla laissa toisin säädetä. Saamelaiskäräjien päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

Laki

viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 33 ja 34 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 33 § ja 34 §:n 3 momentti,
sellaisina kuin ne ovat 33 § laissa 907/2015 ja 34 §:n 3 momentti laissa 495/2005, seuraavasti:

33 §

Muutoksenhaku

Jos maksuvelvollinen katsoo, että määrättäessä 34 §:n nojalla valtion maksuperustelaissa (150/1992) tai kuntalaissa (410/2015) tarkoitettua maksua on tapahtunut virhe, hän voi vaatia maksun oikaisua kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimukseen sovelletaan muutoin, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Muutoksenhaussa muuhun päätökseen ja oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitettussa asiassa ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhakuun asiassa, joka koskee oikeudenkäynnin julkisuutta, sovelletaan, mitä oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetussa laissa ja oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetussa laissa säädetään.

34 §

Maksut

Tiedon antamisesta 9 ja 11 §:n nojalla kopiona tai tulosteena peritään maksu, joka vastaa tiedon antamisesta viranomaiselle aiheutuvien kustannusten määrää, jollei tätä alhaisemmasta maksusta erikseen toisin säädetä tai kuntalain nojalla päätetä. Maksu määrätään ja peritään noudattaen, mitä kuntalain nojalla päätetään tai valtion maksuperustelain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu suoritteesta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki

hallintolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan hallintolain (434/2003) 12 §:n 3 momentti, 40 §:n 3 momentti, 49 b §:n 3 momentti ja 66 §,

sellaisina kuin niistä ovat 40 §:n 3 momentti laissa 801/2015 ja 49 b §:n 3 momentti laissa 893/2015, seuraavasti:

12 §

Asiamies ja avustaja

Viranomaisen antamaan esiintymiskieltoa koskevaan päätökseen saa hakea erikseen muutosta valittamalla siltä viranomaiselta, jonka toimivaltaan asiassa annettavan ratkaisun muutoksenhaku kuuluu. Muutoksenhaussa sovelletaan muutoin, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Kieltoa koskeva muutoksenhaku ei estä asian käsittelyn jatkamista, ellei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

40 §

Suullinen todistelu

Todistajan esteellisyyteen sekä todistajan oikeuteen kieltäytyä todistamasta sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

49 b §

Oikaisuvaatimuksen tekeminen ja valituskielto

Haettaessa muutosta oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään, jollei muussa laissa toisin säädetä.

66 §

Hallintosopimusta koskeva riita

Hallintosopimusta koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa. Menettelystä hallintoriita-asiassa säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

14.

Laki

yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta annetun lain 8 ja 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta annetun lain (1327/2014) 8 §:n 2 momentti ja 13 § seuraavasti:

8 §

Päätösvaltaisuus, äänestäminen ja esittely

Äänestykseen lautakunnassa sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään äänestämisestä.

13 §

Muutoksenhaku

Asian lautakunnassa vireille pannut saa vaatia lautakunnalta oikaisua puheenjohtajan päätöksen asian tutkimatta jättämisestä tai vaatimuksen hylkäämisestä. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Valitus tehdään kuitenkin sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä asian lautakunnassa vireille panneen asianosaisen vastapuolen kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka sijaitsee. Jos asiassa ei ole toimivaltaista hallinto-oikeutta edellä sanotun perusteella, valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Yhdenvertaisuuslain 20 §:n 3 momentissa tarkoitettu lautakunnan päätös samoin kuin tasa-arvolain 21 §:ssä tarkoitettu kiello- tai velvoitepäättös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei lautakunta tai hallintotuomioistuin toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

15.

Laki

Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annetun lain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annetun lain (1316/2006) 31 § seuraavasti:

31 §

Muutoksenhaku

Opintosuorituksen arviointia tai aikaisempien opintojen ja osaamisen hyväksi lukemista koskevaan oikaisumenettelyssä annettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Hallinto-oikeuden tässä laissa tarkoitetussa asiassa antamaan päätökseen ei saa kuitenkaan hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

16.

Laki

kansainvälisistä tietoturvaluusvelvoitteista annetun lain 20 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansainvälisistä tietoturvaluusvelvoitteista annetun lain (588/2004) 20 a §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 momentti laissa 932/2016 ja 2 momentti laissa 731/2014, seuraavasti:

20 a §

Muutoksenhaku

Päätökseen, jolla kansallinen turvaluusviranomainen on kieltäytynyt antamasta turvaluus selvitystodistusta, ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei turvaluus selvitystodistus ole edellytyksenä sellaisen viran tai tehtävän hoitoa varten, johon valittavalla on kansainvälisen tietoturvaluusvelvoitteen mukaan oltava turvaluus selvitystodistus.

Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17.

Laki

julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 15 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 904/2015, seuraavasti:

15 §

Tutkinnon suorittajan oikeussuoja

Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

18.

Laki

uhkasakkolain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uhkasakkolain (1113/1990) 24 §, sellaisena kuin se on laissa 894/2015, seuraavasti:

24 §

Muutoksenhaku

Päätökseen, jolla viranomainen ei ole hyväksynyt vaatimusta asian uudelleen käsittelemisestä 12 §:n 2 momentin mukaisesti, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Haettaessa muutosta uhkasakon asettamista sekä teettämis- tai keskeyttämisuhan asettamista koskevaan päätökseen sovelletaan, mitä muutoksenhausta päävelvoitteen määräämistä koskevaan päätökseen säädetään.

Haettaessa muutosta uhkasakon maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämis- tai keskeyttämisuhan täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen toimivaltainen hallintotuomioistuin ja asiantuntijajäsenten osallistuminen asioiden käsittelyyn määräytyvät päävelvoitteen perusteella.

Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

19.

Laki

pakkokeinolain 10 luvun 64 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan pakkokeinolain (806/2011) 10 luvun 64 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 913/2015, sekä
muutetaan 10 luvun 64 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 913/2015, seuraavasti:

10 luku

Salaiset pakkokeinot

64 §

Korvaukset teleyrityksille

Päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Hallinto-oikeuden on varattava Liikenne- ja viestintävirastolle tilaisuus tulla kuulluksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

20.

Laki

vankeuslain 20 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vankeuslain (767/2005) 20 luvun 6 §, sellaisena kuin se on laissa 393/2015, ja
muutetaan 20 luvun 4 §, sellaisena kuin se on laeissa 393/2015 ja 819/2019, seuraavasti:

20 luku

Muutoksenhaku

4 §

Valitus hallintotuomioistuimeen

Valitus hallinto-oikeuteen on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus aluejohtajan päätöksestä tehdään siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätös on tehty. Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön ja täytäntöönpanojohtajan päätöksestä valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeuteen.

Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

21.

Laki

yhdyiskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain (400/2015) 90 § ja
muutetaan 88 § seuraavasti:

88 §

Valitus hallintotuomioistuimeen

Valitus hallinto-oikeuteen on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus aluejohtajan oikaisuvaatimuksen johdosta antamasta päätöksestä tehdään siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätös on tehty. Täytäntöönpanojohtajan päätöksestä valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeuteen.

Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

22.

Laki

yhdistelmärangeistuksen täytäntöönpanosta annetun lain 35 ja 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhdistelmärangeistusten täytäntöönpanosta annetun lain (801/2017) 35 §:n 1 momentin johdantokappale ja 6 kohta ja 37 § seuraavasti:

35 §

Muutoksenhaku

Valvottava saa vaatia oikaisua Rikosseuraamuslaitoksen päätökseen, joka koskee:

6) muuta tämän lain nojalla tehtyä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 6 §:ssä tarkoitettua ratkaisua, ellei muutoksenhakua ole tämän lain 36 §:n nojalla kielletty.

37 §

Valitus hallintotuomioistuimeen

Valitus hallinto-oikeuteen on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus aluejohtajan oikaisuvaatimuksen johdosta antamasta päätöksestä tehdään siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätös on tehty. Täytäntöönpanojohtajan päätöksestä valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeuteen.

Valituksen käsittelyyn sovelletaan, mitä yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 89, 91 ja 92 §:ssä säädetään. Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

23.

Laki

Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa annetun lain 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa annetun lain (326/1963) 26 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 988/2014, seuraavasti:

26 §

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö kuulee tuomittua ennen kuin se päättää suostumisestaan 5, 9 a, 10 tai 17 §:ssä tarkoitettuun pyyntöön. Kuulemiseen sovelletaan, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään asianosaisen kuulemisesta. Päätöksen tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa.

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallinto-yksikön päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

24.

Laki

kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain (21/1987) 24 §, sellaisena kuin se on laissa 919/2015, seuraavasti:

24 §

Oikeusministeriön päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

25.

Laki

tuomittujen siirtoa Euroopan unionissa koskevan puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomittujen siirtoa Euroopan unionissa koskevan puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain (1169/2011) 19 §, seuraavasti:

19 §

Muutoksenhaku

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön tai oikeusministeriön päätöksestä saa valittaa Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta. Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Haettaessa muutosta 5 §:ssä tarkoitettuun käräjäoikeuden päätökseen sovelletaan, mitä pakokeinolaissa säädetään muutoksenhausta vangitsemis- ja matkustuskieltoasiassa annettuun tuomioistuimen päätökseen.

Muutosta 7 §:ssä tarkoitettuun käräjäoikeuden päätökseen haetaan hovioikeudelta valittamalla. Muutoksenhaussa sovelletaan, mitä oikeudenkäymiskaaressa säädetään muutoksenhausta käräjäoikeuden ratkaisuun.

Käräjäoikeuden 13 §:ssä tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan oikeuteen. Muutoksenhaussa sovelletaan, mitä rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetussa laissa säädetään muutoksenhausta luovuttamisasiassa tehtyyn käräjäoikeuden ratkaisuun.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

26.

Laki

valvontatoimenpiteitä ja vaihtoehtoisia seuraamuksia Euroopan unionissa koskevan puitepääntöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepääntöksen soveltamisesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valvontatoimenpiteitä ja vaihtoehtoisia seuraamuksia Euroopan unionissa koskevan puitepääntöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepääntöksen soveltamisesta annetun lain (1170/2011) 14 § seuraavasti:

14 §

Muutoksenhaku

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön tekemästä päätöksestä saa valittaa Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta. Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Tässä laissa tarkoitettuun käräjäoikeuden ratkaisuun haetaan muutosta hovioikeudelta valittamalla noudattaen, mitä oikeudenkäymiskaaressa säädetään muutoksenhausta käräjäoikeuden ratkaisuun.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

27.

Laki

viittomakielilain 4 §:n muuttamisesta

27

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viittomakielilain (359/2015) 4 §:n 2 momentti seuraavasti:

4 §

Viittomakieltä käyttävän kielelliset oikeudet

Oikeudesta käyttää viittomakieltä tai viranomaisen järjestämästä tulkitsemisesta ja kääntämisestä säädetään hallintolaissa (434/2003), oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019), esitutkintalaissa (805/2011), oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetussa laissa (689/1997), sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (812/2000), potilaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (785/1992), ulosottokaareissa (705/2007), vankeuslaissa (767/2005), tutkintavankeuslaissa (768/2005), poliisin säilyttämien henkilöiden kohdusta annetussa laissa (841/2006) sekä muussa eri hallinnonaloja koskevassa lainsäädännössä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

28.

Laki

tietosuojalain 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tietosuojalain (1050/2018) 25 §:n 2 momentti ja
muutetaan 25 §:n 1 momentti seuraavasti:

25 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

29.

Laki

henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain (1054/2018) 58 §:n 2 momentti ja 59 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on laissa 902/2015, sekä
muutetaan 59 §:n otsikko ja 1 momentti seuraavasti:

59 §

Muutoksenhaku tietosuojavaltuutetun päätökseen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

30.

Laki

kokoontumislain 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kokoontumislain (530/1999) 28 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 902/2015, sekä
muutetaan 28 §:n otsikko ja 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 902/2015, seuraavasti:

28 §

Muutoksenhaku poliisin päätökseen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

31.

Laki

puoluelain 9 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puoluelain (10/1969) 9 e §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1688/2015, seuraavasti:

9 e §

Valvonta

Valtiontalouden tarkastusvirasto voi sakon uhalla velvoittaa valvottavan täyttämään velvollisuutensa, jos asiakirjoja tai tietoja ei ole viraston kehotuksesta huolimatta toimitettu, korjattu tai täydennetty tai niiden oikeellisuutta ja riittävyyttä selvitetty ja laiminlyönti on kokonaisuutena arvioiden olennainen. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 15 §:ssä tarkoitettu uhkasakkolautakunta. Muutoksenhausta uhkasakon asettamista tai maksettavaksi tuomitsemista koskevaan päätökseen säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Haettaessa muutosta ennen tämän lain voimaantuloa tehtyyn päätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

32.

Laki

ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain (273/2009) 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1689/2015, seuraavasti:

10 §

Valtiontalouden tarkastusviraston valvontatehtävät

Jos ilmoitusvelvollinen ei valtiontalouden tarkastusviraston kehotuksesta huolimatta tee tässä laissa säädettyä ilmoitusta taikka jos ilmoitus havaitaan olennaisilta kohdiltaan ilmeisen virheelliseksi tai puutteelliseksi, valtiontalouden tarkastusvirasto voi velvoittaa ilmoitusvelvollisen sakon uhalla tekemään ilmoituksen taikka korjaamaan virheen tai puutteen. Uhkasakon tuomitsee

valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 15 §:ssä tarkoitettu uhkasakkolautakunta. Muutoksenhausta uhkasakon asettamista tai maksettavaksi tuomitsemista koskevaan päätökseen säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Haettaessa muutosta ennen tämän lain voimaantuloa tehtyyn päätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

33.

Laki

sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2003) 17 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 906/2015, seuraavasti:

17 §

Verkkoviestin tunnistamistietojen luovuttaminen

Edellä 4 momentissa tarkoitettuun poliisin päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

34.

Laki

valmiuslain 130 ja 131 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valmiuslain (1552/2011) 130 §:n 2 momentti ja 131 § seuraavasti:

130 §

Muutoksenhaku

Muutoin muutoksenhaussa sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Hallintopäätöstä on kuitenkin noudatettava heti valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

131 §

Oikaisuvaatimus tieliikenteen polttonesteen säännöstelyssä

Poliisilaitoksen liikenteen polttoaineyksikön 71 §:n 3 momentin nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Muutoin oikaisuvaatimukseen sovelletaan, mitä hallintolaissa säädetään. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa. Hallinto-oikeuden asiassa antamaan päätökseen ei saa kuitenkaan hakea valittamalla muutosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

35.

Laki

talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain (813/2017) 5 §:n 3 momentti seuraavasti:

5 §

Sopimus talous- ja velkaneuvontapalveluiden tuottamisesta

Sopimusta koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa. Menettelystä hallintoriita-asiassa säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

36.

Laki

perintökaaren 5 luvun 2 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan perintökaaren (40/1965) 5 luvun 2 a §, sellaisena kuin se on laissa 912/2015, seuraavasti:

5 luku

Valtion oikeudesta perintöön

2 a §

Edellä 2 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

37.

Laki

adoptiolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan adoptiolain (22/2012) 29 §:n 2 momentti, 36 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 37 §:n 2 momentti, 50 § ja 93 §:n 4 momentti seuraavasti:

29 §

Adoptioneuvonnan keskeyttäminen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

36 §

Muutoksenhaku, viivästyskorko ja ulosotto

Palvelumaksua tai kulukorvausta koskevaan palvelunantajan viranhaltijan tai työntekijän päätökseen saa vaatia oikaisua palvelunantajalta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Palvelumaksu, kulukorvaus ja niille perittävä viivästyskorko ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

37 §

Kieltäytyminen kansainvälisen adoptiopalvelun antamisesta

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

50 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

93 §

Oikeus tietojen saamiseen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

38.

Laki

ylikuormamaksusta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ylikuormamaksusta annetun lain (51/1982) 15 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 915/2015, seuraavasti:

15 §

Muutoksenhaku ja täytäntöönpano

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

39.

Laki

pysäköinninvalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan pysäköinninvalvonnasta annetun lain (727/2011) 14 § ja
muutetaan 16 § seuraavasti:

16 §

Valitus

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Valitus ei kuitenkaan estä päätöksen täytäntöönpanoa, ellei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

40.

Laki

luottotietolain 41 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottotietolain (527/2007) 41 §, sellaisena kuin se on laissa 908/2015, seuraavasti:

41 §

Muutoksenhaku tietosuojavaltuutetun päätökseen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

41.

Laki

eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain (853/2016) 20 §:n 3 momentti, sekä
muutetaan 20 §:n 1 ja 2 momentti seuraavasti:

20 §

Muutoksenhaku aluehallintoviraston päätökseen

Muuhun aluehallintoviraston päätökseen kuin sen 17 ja 18 §:n nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 27.8.2020

Pääministeri

Sanna Marin

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson

1.

Laki

tuomioistuinlain 4 ja 23 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomioistuinlain (673/2016) 4 luvun 1 § sekä 23 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentti ja 8 §, sellaisina kuin niistä ovat 23 luvun 6 §:n 3 momentti laissa 885/2018 ja 8 § laissa 209/2019, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 luku

4 luku

Hallinto-oikeudet

Hallinto-oikeudet

1 §

1 §

Hallinto-oikeuden lainkäyttötehtävät

Hallinto-oikeuden lainkäyttötehtävät

Hallinto-oikeus käsittelee ja ratkaisee ne hallinto-oikeudelliset valitukset, hallintoriita-asiat ja muut asiat, jotka säädetään kuuluviksi sen toimivaltaan hallintolainkäyttölaissa (586/1996) tai muussa laissa.

Hallinto-oikeus käsittelee ja ratkaisee ne hallinto-oikeudelliset valitukset, hallintoriita-asiat ja muut asiat, jotka säädetään kuuluviksi sen toimivaltaan *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)* tai muussa laissa.

23 luku

23 luku

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

6 §

6 §

*Muutoksenhaku tuomarinkoulutuslautakun-
nan päätökseen*

*Muutoksenhaku tuomarinkoulutuslautakun-
nan päätökseen*

Tämän lain 18 luvun 2 §:ssä ja 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen kokeiden arvosteluun saa vaatia oikaisua 14 päivän kuluessa päätök-
sen tiedoksisaannista siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämän lain 18 luvun 2 §:ssä ja 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen kokeiden arvosteluun saa vaatia oikaisua 14 päivän kuluessa päätök-
sen tiedoksisaannista. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään* hallintolaissa (434/2003). Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Käräjänotaarin nimittämistä koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Muuhun tuomarinkoulutuslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Käräjänotaarin nimittämistä koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Muuhun tuomarinkoulutuslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. *Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.*

8 §

8 §

Muutoksenhaku Tuomioistuinviraston päätökseen

Muutoksenhaku Tuomioistuinviraston päätökseen

Tuomioistuinviraston 19 a luvun nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Tuomioistuinviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla viraston sijaintipaikan mukaan määräytyvään hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. *Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.*

Tuomioistuinviraston 19 a luvun nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.*

Tuomioistuinviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla viraston sijaintipaikan mukaan määräytyvään hallinto-oikeuteen. *Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

tuomioistuinmaksulain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 11 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 §

11 §

*Voimassa oleva laki**Ehdotus**Maksua koskeva muutoksenhaku**Maksua koskeva muutoksenhaku*

Maksun määrittämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä virkamieheltä tai viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määrittämisestä siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Maksun määrittämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä virkamieheltä tai viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määrittämisestä. *Muutoin oikaisuvaatimukseen sovelletaan, mitä hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä kysymyksessä olevan viranomaisen toimipaikka sijaitsee.* Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. *Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.*

Edellä 7 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ratkaisuun ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta.

Edellä 7 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ratkaisuun ei *kuitenkaan* saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Haettaessa muutosta ennen tämän lain voimaantuloa tehtyyn päätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.*

3.**Laki****oikeudenkäynnistä työtuomioistuimessa annetun lain 37 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäynnistä työtuomioistuimessa annetun lain (646/1974) 37 a §, sellaisena kuin se on laissa 59/2001, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

37 a §

37 a §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Käsiteltäessä 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuja valitusasioita noudatetaan hallintolainkäyttölain (586/1996) *valituskirjelmää, valitusasian käsittelyä ja selvittämistä samoin kuin oikeudenkäyntikuluja koskevia säännöksiä.*

Käsiteltäessä 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuja valitusasioita noudatetaan *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia (808/2019).*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain (370/2007) 2 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Lain soveltamisala

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään oikeudenkäynnin ja oikeudenkäyntiasiakirjojen julkisuudesta valtakunnanoikeudessa, korkeimmassa oikeudessa, hovioikeudessa, käräjäoikeudessa, työtuomioistuimessa ja sota-oikeudessa.

Tätä lakia sovelletaan myös niihin markkinaoikeudessa käsiteltäviin asioihin, joihin ei sovelleta hallintolainkäyttölakia (586/1996).

Siltä osin kuin tässä laissa ei toisin säädetä, tuomioistuimessa sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Anonyymistä todistamisesta päättämistä koskevien oikeudenkäyntiasiakirjojen julkisuudesta säädetään oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 5 luvun 11 d §:ssä ja tällaisen asian suullisen käsittelyn jul-

Tässä laissa säädetään oikeudenkäynnin ja oikeudenkäyntiasiakirjojen julkisuudesta valtakunnanoikeudessa, korkeimmassa oikeudessa, hovioikeudessa, käräjäoikeudessa, työtuomioistuimessa ja sota-oikeudessa.

Tätä lakia sovelletaan myös niihin markkinaoikeudessa käsiteltäviin asioihin, joihin ei sovelleta *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia (808/2019).*

Siltä osin kuin tässä laissa ei toisin säädetä, tuomioistuimessa sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Anonyymistä todistamisesta päättämistä koskevien oikeudenkäyntiasiakirjojen julkisuudesta säädetään oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 5 luvun 11 d §:ssä ja tällaisen asian suullisen käsittelyn jul-

Voimassa oleva laki

kisuudesta mainitun luvun 11 c §:ssä. Anonyymin todistajan henkilöllisyyden paljastamista koskevien oikeudenkäyntiasiakirjojen julkisuudesta asianomistajan yksin ajaman rikosasian käsittelyssä ja tällaisen asian suullisen käsittelyn julkisuudesta säädetään mainitun lain 7 luvun 5 a §:ssä. Anonyymin todistajan kuulemisesta rikosasiassa yleisön läsnä olematta hänen henkilöllisyytensä salaamiseksi säädetään oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 53 §:ssä.

Asianosaisjulkisuuden rajoittamisesta oikeushenkilössä liikesalaisuuden oikeudetonta hankkimista, käyttämistä tai ilmaisemista koskevassa oikeudenkäynnissä säädetään liikesalaisuuslain (595/2018) 14 §:ssä.

Ehdotus

kisuudesta mainitun luvun 11 c §:ssä. Anonyymin todistajan henkilöllisyyden paljastamista koskevien oikeudenkäyntiasiakirjojen julkisuudesta asianomistajan yksin ajaman rikosasian käsittelyssä ja tällaisen asian suullisen käsittelyn julkisuudesta säädetään mainitun lain 7 luvun 5 a §:ssä. Anonyymin todistajan kuulemisesta rikosasiassa yleisön läsnä olematta hänen henkilöllisyytensä salaamiseksi säädetään oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 53 §:ssä.

Asianosaisjulkisuuden rajoittamisesta oikeushenkilössä liikesalaisuuden oikeudetonta hankkimista, käyttämistä tai ilmaisemista koskevassa oikeudenkäynnissä säädetään liikesalaisuuslain (595/2018) 14 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki**oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä annetun lain 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä annetun lain (362/2009) 9 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 81/2013, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

9 §

Hyvitysvaatimuksen ratkaiseminen

Tuomioistuimien ratkaisee hyvitysvaatimuksen samalla kun se ratkaisee pääasian. Hyvityssasiassa toimivaltainen on kokoonpano, joka on pääasiassa toimivaltainen.

Tuomioistuimen on hyvitysvaatimusta koskevassa ratkaisussaan todettava myös, missä

Ehdotus

9 §

Hyvitysvaatimuksen ratkaiseminen

Tuomioistuimien ratkaisee hyvitysvaatimuksen samalla kun se ratkaisee pääasian. Hyvityssasiassa toimivaltainen on kokoonpano, joka on pääasiassa toimivaltainen.

Tuomioistuimen on hyvitysvaatimusta koskevassa ratkaisussaan todettava myös, missä

Voimassa oleva laki

tuomioistuimissa tai viranomaisissa asian käsittely on olennaisesti viivästynyt.

Tuomioistuimen on ilmoitettava hyvityksen määräämistä koskevasta ratkaisustaan viipymättä Valtiokonttorille. Päätöksen tiedoksiantosta hallintolainkäyttöasiassa säädetään hallintolainkäyttölaissa.

Ehdotus

tuomioistuimissa tai viranomaisissa asian käsittely on olennaisesti viivästynyt.

Tuomioistuimen on ilmoitettava hyvityksen määräämistä koskevasta ratkaisustaan viipymättä Valtiokonttorille. Päätöksen tiedoksiantosta hallintolainkäyttöasiassa säädetään *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa*.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

turvatarhastuksista tuomioistuimissa annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan turvatarkastuksista tuomioistuimissa annetun lain (1121/1999) 1 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Lain tarkoitus ja soveltamisala

Tuomioistuimessa voidaan järjestää turvatarkastuksia turvallisuudesta huolehtimiseksi, järjestyksen turvaamiseksi ja omaisuuden suojelemiseksi *siten kuin tässä laissa säädetään*. Tätä lakia sovelletaan myös niissä viranomaisissa, jotka järjestävät suullisia käsittelyjä hallintolainkäyttölain (586/1996) nojalla.

Poliisin tehtävistä ja toimivaltuuksista on lisäksi voimassa, mitä poliisilaissa (872/2011) säädetään.

Ehdotus

1 §

Lain tarkoitus ja soveltamisala

Tuomioistuimessa voidaan järjestää turvatarkastuksia turvallisuudesta huolehtimiseksi, järjestyksen turvaamiseksi ja omaisuuden suojelemiseksi. Tätä lakia sovelletaan myös niissä viranomaisissa, jotka järjestävät suullisia käsittelyjä *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019)* nojalla.

Poliisin tehtävistä ja toimivaltuuksista on lisäksi voimassa, mitä poliisilaissa (872/2011) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki**käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 12 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain (675/2016) 12 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 211/2019, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

Lautamiehen palkkio ja kustannusten korvaus

Lautamiehelle maksetaan valtion varoista:
 1) palkkiota;
 2) korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita lautamiestoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä;
 3) matkakustannusten korvausta ja päivärahaa.

Lautamiehen palkkion, korvausten ja päivärahan tarkemmat perusteet ja määrän vahvistaa Tuomioistuinvirasto.

Lautamies, joka katsoo, että hän ei ole saanut 1 ja 2 momentin mukaista palkkiota tai korvausta, saa vaatia oikaisua asianomaisen käräjäoikeuden laamannilta. Jollei oikaisuvaatimusta ole tehty vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana suorituksen olisi pitänyt tapahtua, oikeus kyseisiin etuisuuksiin on menetetty. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

12 §

Lautamiehen palkkio ja kustannusten korvaus

Lautamiehelle maksetaan valtion varoista:
 1) palkkiota;
 2) korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita lautamiestoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä;
 3) matkakustannusten korvausta ja päivärahaa.

Lautamiehen palkkion, korvausten ja päivärahan tarkemmat perusteet ja määrän vahvistaa Tuomioistuinvirasto.

Lautamies, joka katsoo, että hän ei ole saanut 1 ja 2 momentin mukaista palkkiota tai korvausta, saa vaatia oikaisua asianomaisen käräjäoikeuden laamannilta. Jollei oikaisuvaatimusta ole tehty vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana suorituksen olisi pitänyt tapahtua, oikeus kyseisiin etuisuuksiin on menetetty. *Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).* Hallinto-oikeuden päätökseen ei *kuitenkaan* saa valittamalla hakea muutosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

oikeusapulain 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeusapulain (257/2002) 26 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 918/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

26 §

26 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Tuomioistuimen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla pääasian yhteydessä tai, jos päätös on tehty ennen pääasian ratkaisemista, erikseen noudattaen, mitä valittamisesta pääasiassa säädetään.

Jos hallinto-oikeuden päätös koskee oikeusavun antamista asiassa, jota ei voida saattaa tuomioistuimen tutkittavaksi, tai asiassa, jota koskevasta päätöksestä valitetaan suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen, oikeusapupäätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tuomioistuimen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla pääasian yhteydessä tai, jos päätös on tehty ennen pääasian ratkaisemista, erikseen noudattaen, mitä valittamisesta pääasiassa säädetään.

Jos hallinto-oikeuden päätös koskee oikeusavun antamista asiassa, jota ei voida saattaa tuomioistuimen tutkittavaksi, tai asiassa, jota koskevasta päätöksestä valitetaan suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen, oikeusapupäätökseen saa hakea muutosta valittamalla. *Muutoksenhaussa sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä annetun lain 4 ja 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä annetun lain (477/2016) 4 §:n 3 momentti ja 13 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Sopimus oikeusapu- ja edunvalvontapalveluiden tuottamisesta

Sopimus oikeusapu- ja edunvalvontapalveluiden tuottamisesta

Oikeusapu- ja edunvalvontapiiri voi oikeusministeriön kanssa neuvoteltuaan ostaa oikeusapu- ja edunvalvontapalveluita, jos se on palveluiden alueellisen saatavuuden tai muun syyn vuoksi tarpeen. Palveluita voidaan ostaa vain siltä, jolla on tehtävään riittävä taito ja voimavarat ja jonka muut tehtävät tai toiminnan luonne ja tarkoitus eivät vaaranna oikeusavun tai edunvalvonnan puolueettomuutta ja asianmukaista hoitamista.

Oikeusapu- ja edunvalvontapiiriin on tehtävä 1 momentissa tarkoitetun palvelun tuottajan kanssa sopimus palveluiden tuottamisesta. Sopimus voidaan tehdä määräajaksi tai toistaiseksi.

Sopimusta koskeva riita käsitellään hallinto-riita-asiana hallinto-oikeudessa siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muu palveluntuottaja kuin edunvalvontatoimisto voi kieltäytyä edunvalvontatehtävästä, jos sen vastaanottaminen olisi selvästi vastoin palvelun tuottamisesta tehtyä sopimusta.

Oikeusaputoimisto tai edunvalvontatoimisto hyvittää vaadittaessa 1 momentissa tarkoitetun palvelun tuottajan päämiehelle mahdollisen palkkioon sisältyvän arvonlisäveron määrän.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun palveluntuottajan palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tässä laissa tarkoitettuja oikeusapu- ja edunvalvontatehtäviä.

13 §

Oikeusavustajan ratkaisuvallta

Oikeusapu- ja edunvalvontapiiri voi oikeusministeriön kanssa neuvoteltuaan ostaa oikeusapu- ja edunvalvontapalveluita, jos se on palveluiden alueellisen saatavuuden tai muun syyn vuoksi tarpeen. Palveluita voidaan ostaa vain siltä, jolla on tehtävään riittävä taito ja voimavarat ja jonka muut tehtävät tai toiminnan luonne ja tarkoitus eivät vaaranna oikeusavun tai edunvalvonnan puolueettomuutta ja asianmukaista hoitamista.

Oikeusapu- ja edunvalvontapiiriin on tehtävä 1 momentissa tarkoitetun palvelun tuottajan kanssa sopimus palveluiden tuottamisesta. Sopimus voidaan tehdä määräajaksi tai toistaiseksi.

Sopimusta koskeva riita käsitellään hallinto-riita-asiana hallinto-oikeudessa. *Menettelystä hallintoriita-asiaa säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Muu palveluntuottaja kuin edunvalvontatoimisto voi kieltäytyä edunvalvontatehtävästä, jos sen vastaanottaminen olisi selvästi vastoin palvelun tuottamisesta tehtyä sopimusta.

Oikeusaputoimisto tai edunvalvontatoimisto hyvittää vaadittaessa 1 momentissa tarkoitetun palvelun tuottajan päämiehelle mahdollisen palkkioon sisältyvän arvonlisäveron määrän.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun palveluntuottajan palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tässä laissa tarkoitettuja oikeusapu- ja edunvalvontatehtäviä.

13 §

Oikeusavustajan ratkaisuvallta

Voimassa oleva laki

Johtava julkinen oikeusavustaja tai julkinen oikeusavustaja ratkaisee ne asiat, jotka oikeusapulain nojalla ratkaistaan oikeusaputoimistossa. Johtava julkinen oikeusavustaja voi kirjallisesti määrätä muun virkamiehen ratkaisemaan oikeusapuhakemukset selvissä asioissa. Jos hakemuksen ratkaiseminen on tulokinnanvaraista, se on siirrettävä julkisen oikeusavustajan ratkaistavaksi.

Johtava julkinen oikeusavustaja tekee päätöksen oikeusapulain 10 §:n 2 momentin mukaisen pyynnön esittämisestä rahalaitokselle. Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. *Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.*

Ehdotus

Johtava julkinen oikeusavustaja tai julkinen oikeusavustaja ratkaisee ne asiat, jotka oikeusapulain nojalla ratkaistaan oikeusaputoimistossa. Johtava julkinen oikeusavustaja voi kirjallisesti määrätä muun virkamiehen ratkaisemaan oikeusapuhakemukset selvissä asioissa. Jos hakemuksen ratkaiseminen on tulokinnanvaraista, se on siirrettävä julkisen oikeusavustajan ratkaistavaksi.

Johtava julkinen oikeusavustaja tekee päätöksen oikeusapulain 10 §:n 2 momentin mukaisen pyynnön esittämisestä rahalaitokselle. *Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki**luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 26 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain (715/2011) 26 §, sellaisena kuin se on laissa 914/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

26 §

Muutoksenhaku maksupäätökseen

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan tekemään hakemusmaksua tai valvontamaksua koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) sää-

Ehdotus

26 §

Muutoksenhaku maksupäätökseen

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan tekemään hakemusmaksua tai valvontamaksua koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

detään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

saamelaiskäräjistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 26 b §:n 2 momentti, 40 §:n 3 momentti ja 41 §,
sellaisina kuin niistä ovat 26 b §:n 2 momentti ja 40 §:n 3 momentti laissa 1279/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

26 b §

26 b §

Valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Saamelaiskäräjien hallituksen 26 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ja vaalilautakunnan 26 a §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen viimeistään 14 päivänä siitä päivästä, kun asianomainen on saanut päätöksestä tiedon.

Valituksen tekemisestä on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Korkeimman hallinto-oikeuden on annettava päätöksestään viipymättä tieto valittajalle, saamelaiskäräjien hallitukselle ja vaalilautakunnalle, jonka on tehtävä vaaliluetteloon päätöksestä mahdollisesti aiheutuvat muutokset ja tarvittaessa lähetettävä asianomaiselle 24 §:ssä tarkoitettu ilmoituskortti.

40 §

Saamelaiskäräjien hallituksen 26 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ja vaalilautakunnan 26 a §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen viimeistään 14 päivänä siitä päivästä, kun asianomainen on saanut päätöksestä tiedon.

Valituksen tekemiseen sovelletaan muutoin, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Korkeimman hallinto-oikeuden on annettava päätöksestään viipymättä tieto valittajalle, saamelaiskäräjien hallitukselle ja vaalilautakunnalle, jonka on tehtävä vaaliluetteloon päätöksestä mahdollisesti aiheutuvat muutokset ja tarvittaessa lähetettävä asianomaiselle 24 §:ssä tarkoitettu ilmoituskortti.

40 §

*Voimassa oleva laki**Ehdotus**Vaalien tulosta koskeva oikaisuvaatimus ja
valitus**Vaalien tulosta koskeva oikaisuvaatimus ja
valitus*

Äänioikeutettu, joka katsoo, että vaalilautakunnan päätös vaalien tuloksen vahvistamisesta tai vaalien toimittamiseen liittyvä muu toimenpide on lainvastainen, voi tehdä saamelaiskäräjien hallitukselle oikaisuvaatimuksen viimeistään 14 päivänä siitä päivästä, jona vaalilautakunta on vahvistanut vaalien tuloksen.

Saamelaiskäräjien hallituksen on käsiteltävä oikaisuvaatimus kiireellisesti ja viimeistään ennen vaalivuoden loppua.

Saamelaiskäräjien hallituksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen viimeistään 14 päivänä siitä päivästä, jona asianomainen on saanut käräjien hallituksen päätöksen tiedoksi. Muutoksenhaussa noudatetaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Jos vaalilautakunnan 1 momentissa tarkoitettu päätös tai toimenpide on ollut lainvastainen ja tämä on vaikuttanut vaalien tulokseen, vaalien tulosta on oikaistava ja valtioneuvoston tarvittaessa määrättävä saamelaiskäräjien jäsenet ja varajäsenet vaalien oikaistun tuloksen mukaisesti.

Jos vaalien tulos ei ole oikaistavissa, vaalit on määrättävä uusittavaksi.

41 §

Valitus

Saamelaiskäräjien hallituksen ja lautakunnan sekä käräjien asettaman muun toimielimen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla saamelaiskäräjille, jollei tässä laissa tai muualla laissa toisin säädetä. Saamelaiskäräjien päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Muutoksenhaussa noudatetaan, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään.

Äänioikeutettu, joka katsoo, että vaalilautakunnan päätös vaalien tuloksen vahvistamisesta tai vaalien toimittamiseen liittyvä muu toimenpide on lainvastainen, voi tehdä saamelaiskäräjien hallitukselle oikaisuvaatimuksen viimeistään 14 päivänä siitä päivästä, jona vaalilautakunta on vahvistanut vaalien tuloksen.

Saamelaiskäräjien hallituksen on käsiteltävä oikaisuvaatimus kiireellisesti ja viimeistään ennen vaalivuoden loppua.

Saamelaiskäräjien hallituksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen viimeistään 14 päivänä siitä päivästä, jona asianomainen on saanut käräjien hallituksen päätöksen tiedoksi. Muutoksenhaussa noudatetaan muutoin, mitä *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Jos vaalilautakunnan 1 momentissa tarkoitettu päätös tai toimenpide on ollut lainvastainen ja tämä on vaikuttanut vaalien tulokseen, vaalien tulosta on oikaistava ja valtioneuvoston tarvittaessa määrättävä saamelaiskäräjien jäsenet ja varajäsenet vaalien oikaistun tuloksen mukaisesti.

Jos vaalien tulos ei ole oikaistavissa, vaalit on määrättävä uusittavaksi.

41 §

Valitus

Saamelaiskäräjien hallituksen ja lautakunnan sekä käräjien asettaman muun toimielimen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla saamelaiskäräjille, jollei tässä laissa tai muualla laissa toisin säädetä. Saamelaiskäräjien päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. *Muutoksenhausta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

Laki**viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 33 ja 34 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 33 § ja 34 §:n 3 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat 33 § laissa 907/2015 ja 34 §:n 3 momentti laissa 495/2005, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

33 §

33 §

*Muutoksenhaku**Muutoksenhaku*

Jos maksuvelvollinen katsoo, että määrättäessä maksua valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti tämän lain 34 §:n nojalla on tapahtunut virhe, hän voi vaatia maksun oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisua on vaadittava kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

Muuhun päätökseen ja oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitettussa asiassa ei saa hakea muutosta valittamalla. *Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.*

Muutoksenhausta asiassa, joka koskee oikeudenkäynnin julkisuutta, on voimassa, mitä oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetussa laissa ja oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuinmissa annetussa laissa säädetään.

34 §

Jos maksuvelvollinen katsoo, että määrättäessä 34 §:n nojalla valtion maksuperustelaissa (150/1992) tai kuntalaissa (410/2015) tarkoitettua maksua on tapahtunut virhe, hän voi vaatia maksun oikaisua kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimukseen sovelletaan muutoin, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Muutoksenhaussa muuhun päätökseen ja oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitettussa asiassa ei *kuitenkaan* saa hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhakuun asiassa, joka koskee oikeudenkäynnin julkisuutta, *sovelletaan*, mitä oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetussa laissa ja oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuinmissa annetussa laissa säädetään.

34 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Maksut

Maksut

Asiakirjan antamisesta 9 ja 11 §:n nojalla ei peritä maksua, kun:

- 1) asiakirjasta annetaan tietoja suullisesti;
- 2) asiakirja annetaan viranomaisen luona luettavaksi tai jäljennettäväksi;
- 3) julkinen sähköisesti talletettu asiakirja lähetetään tiedon pyytäjälle sähköpostitse;
- 4) sähköisesti talletettu asiakirja lähetetään asianosaiselle sähköpostitse;
- 5) pyydetyn asiakirjan antaminen kuuluu viranomaisen neuvonta-, kuulemis- tai tiedotusvelvoitteen piiriin.

Edellä 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa tiedon esille hakemisesta aiheutuneita kustannuksia vastaava maksu peritään kuitenkin silloin, kun on pyydetty asiakirjaa, joka ei 13 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla ole yksilöitävissä ja löydettävissä viranomaisen tämän lain mukaisesti pitämästä asiakirjarekisteristä siinä käytettävän asiakirjaluokittelun eikä asiakirjan tunnusteen avulla taikka sähköisesti ylläpidetystä rekisteristä sen hakutoimintojen avulla.

Tiedon antamisesta 9 ja 11 §:n nojalla kopia tai tulosteena peritään maksu, joka vastaa tiedon antamisesta viranomaiselle aiheutuvien kustannusten määrää, jollei tätä alhaisemmasta maksusta erikseen toisin säädetä tai kuntalain (365/1995) nojalla päätetä. Maksu määrätään ja peritään siten kuin kuntalain nojalla päätetään tai valtion maksuperustelain 7 §:n 2 momentissa tarkoitetusta suoritteesta säädetään.

Kopion tai tulosteen hinnoittelussa 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa voidaan soveltaa sivukohtaista tai muuta yksikkökohtaista keskihintaa, joka voidaan määritellä erikseen tavanomaisia asiakirjapyyntöjä ja erikseen erityisiä toimenpiteitä vaativia asiakirjapyyntöjä varten. Tavanomaisena asiakirjapyyntönä pidetään sellaisen muun kuin 2 momentissa tarkoitetun asiakirjan antamista, joka on kokonaan julkinen tai josta salassa pidettävät osat ovat vaivatta poistettavissa. Perittävän maksun perusteeksi laskettaviin kustannuksiin ei valtion maksuperustelain 1 ja 10

Asiakirjan antamisesta 9 ja 11 §:n nojalla ei peritä maksua, kun:

- 1) asiakirjasta annetaan tietoja suullisesti;
- 2) asiakirja annetaan viranomaisen luona luettavaksi tai jäljennettäväksi;
- 3) julkinen sähköisesti talletettu asiakirja lähetetään tiedon pyytäjälle sähköpostitse;
- 4) sähköisesti talletettu asiakirja lähetetään asianosaiselle sähköpostitse;
- 5) pyydetyn asiakirjan antaminen kuuluu viranomaisen neuvonta-, kuulemis- tai tiedotusvelvoitteen piiriin.

Edellä 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa tiedon esille hakemisesta aiheutuneita kustannuksia vastaava maksu peritään kuitenkin silloin, kun on pyydetty asiakirjaa, joka ei 13 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla ole yksilöitävissä ja löydettävissä viranomaisen tämän lain mukaisesti pitämästä asiakirjarekisteristä siinä käytettävän asiakirjaluokittelun eikä asiakirjan tunnusteen avulla taikka sähköisesti ylläpidetystä rekisteristä sen hakutoimintojen avulla.

Tiedon antamisesta 9 ja 11 §:n nojalla kopia tai tulosteena peritään maksu, joka vastaa tiedon antamisesta viranomaiselle aiheutuvien kustannusten määrää, jollei tätä alhaisemmasta maksusta erikseen toisin säädetä tai kuntalain nojalla päätetä. Maksu määrätään ja peritään *noudattaen, mitä* kuntalain nojalla päätetään tai valtion maksuperustelain 7 §:n 2 momentissa tarkoitetusta suoritteesta säädetään.

Kopion tai tulosteen hinnoittelussa 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa voidaan soveltaa sivukohtaista tai muuta yksikkökohtaista keskihintaa, joka voidaan määritellä erikseen tavanomaisia asiakirjapyyntöjä ja erikseen erityisiä toimenpiteitä vaativia asiakirjapyyntöjä varten. Tavanomaisena asiakirjapyyntönä pidetään sellaisen muun kuin 2 momentissa tarkoitetun asiakirjan antamista, joka on kokonaan julkinen tai josta salassa pidettävät osat ovat vaivatta poistettavissa. Perittävän maksun perusteeksi laskettaviin kustannuksiin ei valtion maksuperustelain 1 ja 10

Voimassa oleva laki

§:ssä tarkoitettujen viranomaisten maksuja määriteltäessä lueta asiakirjan esille hakemisesta ja salassa pidettävien osien poistamisesta aiheutuvia kustannuksia kysymyksen ollessa tavanomaisesta asiakirjapyyntöstä.

Edellä 4 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten on määriteltävä ennakolta kopion ja tulosteen antamisesta 3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa perittävät maksut ja julkaistava ne yleisessä tietoverkossa, jollei julkaisemista ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana.

Tietojen antamisesta asiakirjasta tämän lain nojalla muissa kuin 9 ja 11 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa peritään maksu noudattaen, mitä valtion maksuperustelaissa tai muussa laissa säädetään tai kuntalain nojalla päätetään. Sellaiset 4 §:ssä tarkoitetut viranomaiset, joita kuntalaki tai valtion maksuperustelaki eivät koske, voivat maksuja määritellesään soveltaa valtion maksuperustelaissa säädettyjä maksuperusteita, jollei laissa toisin säädetä.

Ehdotus

§:ssä tarkoitettujen viranomaisten maksuja määriteltäessä lueta asiakirjan esille hakemisesta ja salassa pidettävien osien poistamisesta aiheutuvia kustannuksia kysymyksen ollessa tavanomaisesta asiakirjapyyntöstä.

Edellä 4 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten on määriteltävä ennakolta kopion ja tulosteen antamisesta 3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa perittävät maksut ja julkaistava ne yleisessä tietoverkossa, jollei julkaisemista ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana.

Tietojen antamisesta asiakirjasta tämän lain nojalla muissa kuin 9 ja 11 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa peritään maksu noudattaen, mitä valtion maksuperustelaissa tai muussa laissa säädetään tai kuntalain nojalla päätetään. Sellaiset 4 §:ssä tarkoitetut viranomaiset, joita kuntalaki tai valtion maksuperustelaki eivät koske, voivat maksuja määritellesään soveltaa valtion maksuperustelaissa säädettyjä maksuperusteita, jollei laissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.**Laki****hallintolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hallintolain (434/2003) 12 §:n 3 momentti, 40 §:n 3 momentti, 49 b §:n 3 momentti ja 66 §,
 sellaisina kuin niistä ovat 40 §:n 3 momentti laissa 801/2015 ja 49 b §:n 3 momentti laissa 893/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

12 §

Asiamies ja avustaja

Ehdotus

12 §

Asiamies ja avustaja

Voimassa oleva laki

Hallintoasiassa saa käyttää asiamiestä ja avustajaa. Päämiehen on kuitenkin tultava henkilökohtaisesti paikalle, jos se on tarpeen asian selvittämiseksi. Asiamiehen on esitettävä valtakirja tai muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan päämiestä. Valtakirja on viranomaisen määräyksestä yksilöitävä, jos toimivallasta tai toimivallan laajuudesta on epäselvyyttä. Asianajajan ja julkisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos viranomainen niin määrää.

Jos asiamies tai avustaja on tehtävänsä sopimaton, viranomainen voi kieltää tätä esiintymistä asiassa siinä viranomaisessa. Kiellostä on ilmoitettava päämiehelle ja varattava tälle tilaisuus uuden asiamiehen tai avustajan hankkimiseen.

Viranomaisen antamasta esiintymiskieltoa koskevasta päätöksestä saa hakea erikseen muutosta valittamalla siltä viranomaiselta, jonka toimivaltaan asiassa annettavan ratkaisun muutoksenhaku kuuluu. Muutoksenhakuun sovelletaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Kieltoa koskeva muutoksenhaku ei estä asian käsittelyn jatkamista, ellei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

40 §

Suullinen todistelu

Erityisestä syystä hallintoasiassa voidaan kuulla todistajaa vakuutuksen nojalla sekä suullisesti asianosaista. Asianosaisille, joita asiassa tehtävä päätös välittömästi koskee, on varattava tilaisuus olla läsnä kuultaessa todistajaa tai asianosaista. Asianosaisilla on oikeus esittää kuultavalle kysymyksiä sekä lausua käsityksensä kuultavan kertomuksesta.

Virka-apua suullisten todistuskeinojen käyttämiseksi antaa se hallinto-oikeus, jossa todistajan tai asianosaisen kuuleminen voi tapahtua soveliaimmin. Tuomioistuimen käsiteltävässä oikeushallintoasiassa kuulemisen toimittaa asianomainen tuomioistuin.

Ehdotus

Hallintoasiassa saa käyttää asiamiestä ja avustajaa. Päämiehen on kuitenkin tultava henkilökohtaisesti paikalle, jos se on tarpeen asian selvittämiseksi. Asiamiehen on esitettävä valtakirja tai muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan päämiestä. Valtakirja on viranomaisen määräyksestä yksilöitävä, jos toimivallasta tai toimivallan laajuudesta on epäselvyyttä. Asianajajan ja julkisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos viranomainen niin määrää.

Jos asiamies tai avustaja on tehtävänsä sopimaton, viranomainen voi kieltää tätä esiintymistä asiassa siinä viranomaisessa. Kiellostä on ilmoitettava päämiehelle ja varattava tälle tilaisuus uuden asiamiehen tai avustajan hankkimiseen.

Viranomaisen antamaan esiintymiskieltoa koskevaan päätökseen saa hakea erikseen muutosta valittamalla siltä viranomaiselta, jonka toimivaltaan asiassa annettavan ratkaisun muutoksenhaku kuuluu. *Muutoksenhaussa* sovelletaan muutoin, mitä *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)* säädetään. Kieltoa koskeva muutoksenhaku ei estä asian käsittelyn jatkamista, ellei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

40 §

Suullinen todistelu

Erityisestä syystä hallintoasiassa voidaan kuulla todistajaa vakuutuksen nojalla sekä suullisesti asianosaista. Asianosaisille, joita asiassa tehtävä päätös välittömästi koskee, on varattava tilaisuus olla läsnä kuultaessa todistajaa tai asianosaista. Asianosaisilla on oikeus esittää kuultavalle kysymyksiä sekä lausua käsityksensä kuultavan kertomuksesta.

Virka-apua suullisten todistuskeinojen käyttämiseksi antaa se hallinto-oikeus, jossa todistajan tai asianosaisen kuuleminen voi tapahtua soveliaimmin. Tuomioistuimen käsiteltävässä oikeushallintoasiassa kuulemisen toimittaa asianomainen tuomioistuin.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Todistajan esteellisyydestä sekä todistajan oikeudesta kieltäytyä todistamasta on voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Todistajan *esteellisyyteen* sekä todistajan *oikeuteen* kieltäytyä todistamasta *sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.*

49 b §

49 b §

Oikaisuvaatimuksen tekeminen ja valituskielto

Oikaisuvaatimuksen tekeminen ja valituskielto

Laissa säädetään erikseen, jos päätökseen saa vaatia oikaisua. Tällöin päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Laissa säädetään erikseen, jos päätökseen saa vaatia oikaisua. Tällöin päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Oikaisua saa vaatia se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Viranomaisen saa lisäksi vaatia oikaisua, jos laissa niin säädetään tai jos muutoksenhakuoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen.

Oikaisua saa vaatia se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Viranomaisen saa lisäksi vaatia oikaisua, jos laissa niin säädetään tai jos muutoksenhakuoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa tai muussa laissa säädetään.

Haettaessa muutosta oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään, jollei muussa laissa toisin säädetä.

66 §

66 §

Hallintosopimusta koskeva riita

Hallintosopimusta koskeva riita

Hallintosopimusta koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallintosopimusta koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa. *Menettelystä hallintoriita-asiassa säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta annetun lain 8 ja 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta annetun lain (1327/2014) 8 §:n 2 momentti ja 13 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

8 §

Päätösvaltaisuus, äänestäminen ja esittely

Päätösvaltaisuus, äänestäminen ja esittely

Lautakunnan täysistunto on päätösvaltainen, kun läsnä ovat kokouksen puheenjohtaja sekä vähintään puolet muista jäsenistä. Lautakunnan jaosto on päätösvaltainen täysilukuisena.

Äänestykseen lautakunnassa sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään äänestämisestä.

Asiat ratkaistaan lautakunnassa esittelystä. Esittelijänä toimii lautakunnan pääsihteeri tai muu tehtävään määrätty lautakunnan esittelijä.

Lautakunnan täysistunto on päätösvaltainen, kun läsnä ovat kokouksen puheenjohtaja sekä vähintään puolet muista jäsenistä. Lautakunnan jaosto on päätösvaltainen täysilukuisena.

Äänestykseen lautakunnassa sovelletaan, mitä *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)* säädetään äänestämisestä.

Asiat ratkaistaan lautakunnassa esittelystä. Esittelijänä toimii lautakunnan pääsihteeri tai muu tehtävään määrätty lautakunnan esittelijä.

13 §

13 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Lautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valitus tehdään sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä asian lautakunnassa vireille panneen asianosaisen vastapuolen kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka sijaitsee. Jos asiassa ei ole toimivaltaista hallinto-oikeutta edellä sanotun perusteella, valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Valittamalla ei saa hakea muutosta lautakunnan puheenjohtajan päätökseen asian tutkimatta jättämisestä tai vaatimuksen hylkäämisestä. Asian lautakunnassa vireille panneella on oikeus vaatia lautakunnalta oikaisua puheenjohtajan edellä tarkoitettuun päätökseen. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolaissa.

Lautakunnan oikaisuvaatimusta koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. *Hallinto-oikeuden tällaista*

Asian lautakunnassa vireille pannut saa vaatia lautakunnalta oikaisua puheenjohtajan päätökseen asian tutkimatta jättämisestä tai vaatimuksen hylkäämisestä. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Valitus tehdään kuitenkin sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä asian lauta-

Voimassa oleva laki

asiaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Yhdenvertaisuuslain 20 §:n 3 momentissa tarkoitettu lautakunnan päätös samoin kuin tasa-arvolain 21 §:ssä tarkoitettu kielto- tai velvoitepäätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei lautakunta tai hallinto-oikeus toisin määrää.

Ehdotus

kunnassa vireille panneen asianosaisen vastapuolen kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka sijaitsee. Jos asiassa ei ole toimivaltaista hallinto-oikeutta edellä sanotun perusteella, valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Yhdenvertaisuuslain 20 §:n 3 momentissa tarkoitettu lautakunnan päätös samoin kuin tasa-arvolain 21 §:ssä tarkoitettu kielto- tai velvoitepäätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei lautakunta tai hallintotuomioistuin toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

15.

Laki

Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annetun lain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annetun lain (1316/2006) 31 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

31 §

Muutoksenhaku

Edellä 30 §:ssä tarkoitettuun oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen haetaan muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Opintosuorituksen arviointia tai aikaisempien opintojen ja osaamisen hyväksi lukemista koskevaan oikaisumenettelyssä annettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Ehdotus

31 §

Muutoksenhaku

Opintosuorituksen arviointia tai aikaisempien opintojen ja osaamisen hyväksi lukemista koskevaan oikaisumenettelyssä annettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Hallinto-oikeuden tässä laissa tarkoitetussa asiassa antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Hallinto-oikeuden tässä laissa tarkoitetussa asiassa antamaan päätökseen ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

16.

Laki

kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 20 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain (588/2004) 20 a §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 momentti laissa 932/2016 ja 2 momentti laissa 731/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

20 a §

20 a §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Kansallisen turvallisuusviranomaisen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Päätökseen, jolla kansallinen turvallisuusviranomainen on kieltäytynyt antamasta turvallisuusselvitystodistusta, ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei turvallisuusselvitystodistus ole edellytyksenä sellaisen viran tai tehtävän hoitoa varten, johon valittavalla on kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen mukaan oltava turvallisuusselvitystodistus.

Päätökseen, jolla kansallinen turvallisuusviranomainen on kieltäytynyt antamasta turvallisuusselvitystodistusta, saa hakea valittamalla muutosta vain, jos turvallisuusselvitystodistus on edellytyksenä sellaisen viran tai tehtävän hoitoa varten, johon valittavalla on

Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen mukaan oltava turvallisuusselvitystodistus.

Turvallisuusselvitystodistuksen antamista ja peruuttamista koskevaan päätökseen muutosta saa hakea sekä turvallisuusselvityksen hakija että selvityksen kohde.

Turvallisuusselvitystodistuksen antamista ja peruuttamista koskevaan päätökseen muutosta saa hakea sekä turvallisuusselvityksen hakija että selvityksen kohde.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17.

Laki

julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 15 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 904/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 §

Tutkinnon suorittajan oikeussuoja

Tutkinnon suorittajalle on annettava tieto arvosteluperusteiden soveltamisesta hänen tutkintosuoritukseensa.

Tutkintosuoritusten vastaanottajan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tutkintosuoritusten vastaanottajan suorittamaan tutkintosuorituksen arviointiin tyytymätön voi kuitenkin seitsemän päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan ilmoittautua suorittamaan tutkinnon kielitutkintolautakunnalle. Tällöin uusintasuoritus lautakunnalle on maksuton.

Kielitutkintolautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuden siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. *Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain,*

15 §

Tutkinnon suorittajan oikeussuoja

Tutkinnon suorittajalle on annettava tieto arvosteluperusteiden soveltamisesta hänen tutkintosuoritukseensa.

Tutkintosuoritusten vastaanottajan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tutkintosuoritusten vastaanottajan suorittamaan tutkintosuorituksen arviointiin tyytymätön voi kuitenkin seitsemän päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan ilmoittautua suorittamaan tutkinnon kielitutkintolautakunnalle. Tällöin uusintasuoritus lautakunnalle on maksuton.

Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

18.

Laki

uhkasakkolain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uhkasakkolain (1113/1990) 24 §, sellaisena kuin se on laissa 894/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

24 §

24 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Uhkasakon asettamista sekä teettämis- tai keskeyttämisen asettamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin muutoksenhausta päävelvoitteen määräämistä koskevaan päätökseen säädetään.

Uhkasakon maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämis- tai keskeyttämisen täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Toimivaltainen hallinto-oikeus ja asiantuntijajäsenten osallistuminen asioiden käsittelyyn määräytyvät päävelvoitteen perusteella.

Päätökseen, jolla viranomainen ei ole hyväksynyt vaatimusta asian uudelleen käsittelemisestä 12 §:n 2 momentin mukaisesti, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Päätökseen, jolla viranomainen ei ole hyväksynyt vaatimusta asian uudelleen käsittelemisestä 12 §:n 2 momentin mukaisesti, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Haettaessa muutosta uhkasakon asettamista sekä teettämis- tai keskeyttämisen asettamista koskevaan päätökseen sovelletaan, mitä muutoksenhausta päävelvoitteen määräämistä koskevaan päätökseen säädetään.

Haettaessa muutosta uhkasakon maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämis- tai keskeyttämisen täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen toimivaltainen hallintotuomioistuimien ja asiantuntijajäsenten osallistuminen asioiden käsittelyyn määräytyvät päävelvoitteen perusteella.

Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

19.

Laki

pakkokeinolain 10 luvun 64 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan pakkokeinolain (806/2011) 10 luvun 64 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 913/2015, sekä
muutetaan 10 luvun 64 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 913/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 luku

10 luku

Salaiset pakkokeinot

Salaiset pakkokeinot

64 §

64 §

Korvaukset teleyrityksille

Korvaukset teleyrityksille

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus tässä luvussa tarkoitettusta viranomaisten avustamisesta ja tietojen antamisesta aiheutuneista välittömistä kustannuksista siten kuin tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 299 §:ssä säädetään. Korvauksen maksamisesta päättää tutkinnan suorittaneen esitutkintaviranomaisen yksikkö.

Päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden on varattava Viestintävirastolle tilaisuus tulla kuulluksi.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus tässä luvussa tarkoitettusta viranomaisten avustamisesta ja tietojen antamisesta aiheutuneista välittömistä kustannuksista siten kuin tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 299 §:ssä säädetään. Korvauksen maksamisesta päättää tutkinnan suorittaneen esitutkintaviranomaisen yksikkö.

Päätökseen saa vaatia oikaisua. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).* Hallinto-oikeuden on varattava Liikenne- ja viestintävirastolle tilaisuus tulla kuulluksi.

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

20.

Laki

vankeuslain 20 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vankeuslain (767/2005) 20 luvun 6 §, sellaisena kuin se on laissa 393/2015, ja
muutetaan 20 luvun 4 §, sellaisena kuin se on laeissa 393/2015 ja 819/2019, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

20 luku

20 luku

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

4 §

4 §

Valitus hallinto-oikeuteen

Valitus hallintotuomioistuimeen

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun aluejohtajan ja täytäntöönpanojohtajan päätökseen sekä 3 §:n 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Valitus tehdään siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä aluejohtajan päätös on tehty. Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön ja täytäntöönpanojohtajan päätöksestä valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeuteen.

Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus hallinto-oikeuteen on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus aluejohtajan päätöksestä tehdään siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätös on tehty. Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön ja täytäntöönpanojohdajan päätöksestä valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeuteen.

Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

(kumotaan)

Valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

21.

Laki

yhdyiskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain (400/2015) 90 §, ja muutetaan 88 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

88 §

88 §

Valitus hallinto-oikeuteen

Valitus hallintotuomioistuimeen

*Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun aluejohtajan tai täytäntöönpanojohtajan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitus tehdään siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopii-
rissä aluejohtajan oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös on tehty. Täytäntöönpanojohtajan päätöksestä valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeuteen.*

Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus hallinto-oikeuteen on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus aluejohtajan oikaisuvaatimuksen johdosta antamasta päätöksestä tehdään siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopii-
rissä päätös on tehty. Täytäntöönpanojohtajan päätöksestä valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeuteen.

Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

90 §

Valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

22.

Laki

yhdistelmärangaistuksen täytäntöönpanosta annetun lain 35 ja 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhdistelmärangaistusten täytäntöönpanosta annetun lain (801/2017) 35 §:n 1 momentin johdantokappale ja 6 kohta ja 37 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

35 §

35 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Valvottava saa vaatia oikaisua *tai hakea muutosta valittamalla* Rikosseuraamuslaitoksen päätökseen, joka koskee:

1) 14 §:ssä tarkoitettua lupaa olla tilapäisesti noudattamatta rangaistusajan suunnitelmaan sisältyvää velvollisuutta;

2) 17 §:ssä tarkoitettua turvatarkastuksessa löydettyjen esineiden ja aineiden poisottamisesta;

3) 18 §:ssä tarkoitettua kirjallista varoitusta;

4) 22 §:ssä tarkoitettua rangaistusajaksi lukemista;

5) 33 §:ssä tarkoitettujen matkakustannusten korvaamista;

6) muuta tämän lain nojalla tehtyä hallintolainkäyttölain (586/1996) 5 §:ssä tarkoitettua ratkaisua, ellei muutoksenhakua ole tämän lain 36 §:n nojalla kielletty.

Rikosseuraamuslaitoksen aluejohtaja ratkaisee 1 momentin 1–4 ja 6 kohdassa tarkoitettua oikaisuvaatimuksen. Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua oikaisuvaatimuksen

Valvottava saa vaatia oikaisua Rikosseuraamuslaitoksen päätökseen, joka koskee:

1) 14 §:ssä tarkoitettua lupaa olla tilapäisesti noudattamatta rangaistusajan suunnitelmaan sisältyvää velvollisuutta;

2) 17 §:ssä tarkoitettua turvatarkastuksessa löydettyjen esineiden ja aineiden poisottamisesta;

3) 18 §:ssä tarkoitettua kirjallista varoitusta;

4) 22 §:ssä tarkoitettua rangaistusajaksi lukemista;

5) 33 §:ssä tarkoitettujen matkakustannusten korvaamista;

6) muuta tämän lain nojalla tehtyä *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 6 §:ssä* tarkoitettua ratkaisua, ellei muutoksenhakua ole tämän lain 36 §:n nojalla kielletty.

Rikosseuraamuslaitoksen aluejohtaja ratkaisee 1 momentin 1–4 ja 6 kohdassa tarkoitettua oikaisuvaatimuksen. Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua oikaisuvaatimuksen

Voimassa oleva laki

ratkaisee Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanojohtaja, jollei kysymys ole hänen tekemästään päätöksestä.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti seitsemän päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus toimitetaan aluejohtajalle, yhdyskuntaseuraamustoimiston johtajalle tai vankilan johtajalle. Jos kysymys on 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetusta päätöksestä, oikaisuvaatimus toimitetaan Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanojohtajalle. Oikaisuvaatimus on käsiteltävä kiireellisenä. Muutoin oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 91 ja 92 §:ssä säädetään.

37 §

Valitus hallinto-oikeuteen

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun aluejohtajan tai täytäntöönpanojohtajan päätökseen taikka muuhun täytäntöönpanojohtajan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valitus tehdään siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä aluejohtajan oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös on tehty. Täytäntöönpanojohtajan päätöksestä valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeuteen.

Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Muutoin valituksen käsittelyyn sovelletaan, mitä yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 89–92 §:ssä säädetään.

Ehdotus

ratkaisee Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanojohtaja, jollei kysymys ole hänen tekemästään päätöksestä.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti seitsemän päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus toimitetaan aluejohtajalle, yhdyskuntaseuraamustoimiston johtajalle tai vankilan johtajalle. Jos kysymys on 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetusta päätöksestä, oikaisuvaatimus toimitetaan Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanojohtajalle. Oikaisuvaatimus on käsiteltävä kiireellisenä. Muutoin oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 91 ja 92 §:ssä säädetään.

37 §

Valitus hallintotuomioistuimeen

Valitus hallinto-oikeuteen on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus *aluejohtajan oikaisuvaatimuksen johdosta antamasta päätöksestä* tehdään siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätös on tehty. Täytäntöönpanojohtajan päätöksestä valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeuteen.

Valituksen käsittelyyn sovelletaan, mitä yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 89, 91 ja 92 §:ssä säädetään. *Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

23.

Laki

Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa annetun lain 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa annetun lain (326/1963) 26 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 988/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

26 §

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö kuulee tuomittua ennen kuin se päättää suostumisestaan 5, 9 a, 10 tai 17 §:ssä tarkoitettuun pyyntöön. Kuulemiseen sovelletaan, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään asianosaisen kuulemisesta.

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön päätös suostua 1 momentissa tarkoitettuun pyyntöön annetaan tiedoksi siten kuin hallintolaissa säädetään. Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä. *Helsingin* hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

26 §

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö kuulee tuomittua ennen kuin se päättää suostumisestaan 5, 9 a, 10 tai 17 §:ssä tarkoitettuun pyyntöön. Kuulemiseen sovelletaan, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään asianosaisen kuulemisesta. *Päätöksen tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa.*

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. *Muutoin muutoksenhaussa sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.*

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

24.

Laki

kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain (21/1987) 24 §, sellaisena kuin se on laissa 919/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

24 §

Oikeusministeriön päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

24 §

Oikeusministeriön päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. *Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

25.

Laki

tuomittujen siirtoa Euroopan unionissa koskevan puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomittujen siirtoa Euroopan unionissa koskevan puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain (1169/2011) 19 §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 §

Muutoksenhaku

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön tai oikeusministeriön *tämän lain nojalla tekemästä* päätöksestä saa valittaa Helsingin

19 §

Muutoksenhaku

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön tai oikeusministeriön päätöksestä saa valittaa Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitus

Voimassa oleva laki

hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäytölaissa (586/1996) säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä. *Helsingin* hallinto-oikeuden päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Muutoksenhausta 5 §:ssä tarkoitettuun käräjäoikeuden päätökseen on voimassa, mitä pakkokeinolaissa säädetään muutoksenhausta vangitsemis- ja matkustuskieltoasiassa annettuun tuomioistuimen päätökseen. Muutosta 7 §:ssä tarkoitettuun käräjäoikeuden päätökseen haetaan hovioikeudelta valittamalla siten kuin oikeudenkäymiskaaressa säädetään muutoksenhausta käräjäoikeuden ratkaisuun. Käräjäoikeuden 13 §:ssä tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan oikeuteen noudattaen soveltuvin osin, mitä rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetussa laissa säädetään muutoksenhausta luovuttamisasiassa tehtyyn käräjäoikeuden ratkaisuun.

Ehdotus

on käsiteltävä kiireellisenä. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta. *Muutoin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.*

Haettaessa muutosta 5 §:ssä tarkoitettuun käräjäoikeuden päätökseen *sovelletaan, mitä* pakkokeinolaissa säädetään muutoksenhausta vangitsemis- ja matkustuskieltoasiassa annettuun tuomioistuimen päätökseen.

Muutosta 7 §:ssä tarkoitettuun käräjäoikeuden päätökseen haetaan hovioikeudelta valittamalla. *Muutoksenhausta sovelletaan, mitä* oikeudenkäymiskaaressa säädetään muutoksenhausta käräjäoikeuden ratkaisuun.

Käräjäoikeuden 13 §:ssä tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan oikeuteen. *Muutoksenhausta sovelletaan, mitä* rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetussa laissa säädetään muutoksenhausta luovuttamisasiassa tehtyyn käräjäoikeuden ratkaisuun.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

26.

Laki

valvontatoimenpiteitä ja vaihtoehtoisia seuraamuksia Euroopan unionissa koskevan puitepäättöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valvontatoimenpiteitä ja vaihtoehtoisia seuraamuksia Euroopan unionissa koskevan puitepäättöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta annetun lain (1170/2011) 14 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

14 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön *tämän lain nojalla tekemästä* päätöksestä saa valittaa Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä. *Helsingin* hallinto-oikeuden päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Tässä laissa tarkoitettuun käräjäoikeuden ratkaisuun haetaan muutosta hovioikeudelta valittamalla siten kuin oikeudenkäymiskaaressa säädetään muutoksenhausta käräjäoikeuden ratkaisuun.

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön tekemästä päätöksestä saa valittaa Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta. *Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistui-
meen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä
hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)
säädetään.*

Tässä laissa tarkoitettuun käräjäoikeuden ratkaisuun haetaan muutosta hovioikeudelta valittamalla *noudattaen, mitä* oikeudenkäymiskaaressa säädetään muutoksenhausta käräjäoikeuden ratkaisuun.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

27.

Laki

viittomakielilain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viittomakielilain (359/2015) 4 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Viittomakieltä käyttävän kielelliset oikeudet

Viittomakieltä käyttävän kielelliset oikeudet

Viittomakieltä käyttävän oikeudesta saada opetusta omalla kielellään ja viittomakielessä oppiaineena säädetään perusopetuslaissa (628/1998), lukiolaissa (629/1998), ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) ja muussa opetusta koskevassa

Viittomakieltä käyttävän oikeudesta saada opetusta omalla kielellään ja viittomakielessä oppiaineena säädetään perusopetuslaissa (628/1998), lukiolaissa (629/1998), ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) ja muussa opetusta koskevassa

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

lainsäädännössä. Koulutuksesta, tutkimuksesta ja kielenhuollosta säädetään erikseen.

Oikeudesta käyttää viittomakieltä tai viranomaisen järjestämästä tulkitsemisesta ja kääntämisestä säädetään hallintolaissa (434/2003), hallintolainkäyttölaissa (586/1996), esitutkintalaissa (805/2011), oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetussa laissa (689/1997), sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (812/2000), potilaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (785/1992), ulosottokaaressa (705/2007), vankeuslaissa (767/2005), tutkintavankeuslaissa (768/2005), poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetussa laissa (841/2006) sekä muussa eri hallinnonaloja koskevassa lainsäädännössä.

Tulkkauksen järjestämisessä viittomakieltä käyttävälle noudatetaan vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annettua lakia (133/2010), jos viittomakieltä käyttävä ei saa riittävää ja hänelle sopivaa tulkkausta muun lain nojalla.

lainsäädännössä. Koulutuksesta, tutkimuksesta ja kielenhuollosta säädetään erikseen.

Oikeudesta käyttää viittomakieltä tai viranomaisen järjestämästä tulkitsemisesta ja kääntämisestä säädetään hallintolaissa (434/2003), *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)*, esitutkintalaissa (805/2011), oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetussa laissa (689/1997), sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (812/2000), potilaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (785/1992), ulosottokaaressa (705/2007), vankeuslaissa (767/2005), tutkintavankeuslaissa (768/2005), poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetussa laissa (841/2006) sekä muussa eri hallinnonaloja koskevassa lainsäädännössä.

Tulkkauksen järjestämisessä viittomakieltä käyttävälle noudatetaan vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annettua lakia (133/2010), jos viittomakieltä käyttävä ei saa riittävää ja hänelle sopivaa tulkkausta muun lain nojalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

28.

Laki

tietosuojalain 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tietosuojalain (1050/2018) 25 §:n 2 momentti ja
muutetaan 25 §:n 1 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

25 §

25 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Tietosuoja-valtuutetun ja apulaistietosuoja-valtuutetun päätökseen sekä 24 §:n 1 momentissa säädettyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Myös tietosuoja-valtuutettu saa hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen.

Tietosuoja-valtuutetun tai apulaistietosuoja-valtuutetun päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

(kumotaan)

Tietosuoja-valtuutetun tai apulaistietosuoja-valtuutetun päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

29.

Laki

henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain (1054/2018) 58 §:n 2 momentti ja 59 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on laissa 902/2015, sekä

muutetaan 59 §:n otsikko ja 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

58 §

58 §

Komission päätökset

Komission päätökset

Jos tietosuoja-valtuutettu katsoo sillä vireillä olevassa asiassa tarpeelliseksi selvittää, onko

Jos tietosuoja-valtuutettu katsoo sillä vireillä olevassa asiassa tarpeelliseksi selvittää, onko

Voimassa oleva laki

Ehdotus

41 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu komission päätös tietosuojan tason riittävydestä rikosasioiden tietosuojadirektiivin mukainen, valtuutettu voi hakemuksella saattaa ennakkoratkaisun pyytämistä koskevan asian Helsingin hallinto-oikeuden ratkaistavaksi.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

59 §

Muutoksenhaku

Tietosuojavaltuutetun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Myös tietosuojavaltuutettu saa hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen.

Tietosuojavaltuutetun päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisella toisin määrää.

41 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu komission päätös tietosuojan tason riittävydestä rikosasioiden tietosuojadirektiivin mukainen, valtuutettu voi hakemuksella saattaa ennakkoratkaisun pyytämistä koskevan asian Helsingin hallinto-oikeuden ratkaistavaksi.

(kumotaan)

59 §

Muutoksenhaku tietosuojavaltuutetun päätökseen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

(kumotaan)

Tietosuojavaltuutetun päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisella toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

30.

Laki

kokoontumislain 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kokoontumislain (530/1999) 28 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 902/2015, sekä
muutetaan 28 §:n otsikko ja 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 902/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

28 §

28 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku poliisin päätökseen

Poliisin päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 15 §:ssä tarkoitettussa yleisötilaisuuden kieltämisestä koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

(kumotaan)

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

31.

Laki

puoluelain 9 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puoluelain (10/1969) 9 e §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1688/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 e §

9 e §

Valvonta

Valvonta

Valtiontalouden tarkastusvirasto valvoo 9 §:ssä tarkoitetun avustuksen käyttöä sekä tämän lain tukea, vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamista sekä näihin liittyvien

Valtiontalouden tarkastusvirasto valvoo 9 §:ssä tarkoitetun avustuksen käyttöä sekä tämän lain tukea, vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamista sekä näihin liittyvien

Voimassa oleva laki

asiakirjojen ja tietojen laatimista ja toimittamista koskevien säännösten noudattamista puolueen, puolueen lähiyhteisön ja avustuspäätöksessä tarkoitetun yhdistyksen (*valvottava*) toiminnassa. Tässä tehtävässään virasto voi tarkastaa valvottavan tilinpitoa ja varojen käyttöä sekä tarvittaessa kehottaa valvottavaa täyttämään tästä laista johtuvat velvollisuutensa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto voi sakon uhalla velvoittaa valvottavan täyttämään velvollisuutensa, jos asiakirjoja tai tietoja ei ole viraston kehotuksesta huolimatta toimitettu, korjattu tai täydennetty tai niiden oikeellisuutta ja riittävyyttä selvitetty ja laiminlyönti on kokonaisuutena arvioiden olennainen. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 15 §:ssä tarkoitettu uhkasakkolautakunta. Uhkasakon asettamiseen ja maksettavaksi tuomitsemiseen saa hakea valittamalla muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valtiontalouden tarkastusviraston suorittamasta valvonnasta säädetään muutoin valtiontalouden tarkastusvirastosta annetussa laissa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa eduskunnalle vuosittain kertomuksen toiminnastaan tämän lain noudattamisen valvonnassa.

Oikeusministeriö valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista siltä osin kuin valvonta ei kuulu valtiontalouden tarkastusviraston tehtäviin.

Ehdotus

asiakirjojen ja tietojen laatimista ja toimittamista koskevien säännösten noudattamista puolueen, puolueen lähiyhteisön ja avustuspäätöksessä tarkoitetun yhdistyksen (*valvottava*) toiminnassa. Tässä tehtävässään virasto voi tarkastaa valvottavan tilinpitoa ja varojen käyttöä sekä tarvittaessa kehottaa valvottavaa täyttämään tästä laista johtuvat velvollisuutensa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto voi sakon uhalla velvoittaa valvottavan täyttämään velvollisuutensa, jos asiakirjoja tai tietoja ei ole viraston kehotuksesta huolimatta toimitettu, korjattu tai täydennetty tai niiden oikeellisuutta ja riittävyyttä selvitetty ja laiminlyönti on kokonaisuutena arvioiden olennainen. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 15 §:ssä tarkoitettu uhkasakkolautakunta. *Muutoksenhausta uhkasakon asettamista tai maksettavaksi tuomitsemista koskevaan päätökseen säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).*

Valtiontalouden tarkastusviraston suorittamasta valvonnasta säädetään muutoin valtiontalouden tarkastusvirastosta annetussa laissa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa eduskunnalle vuosittain kertomuksen toiminnastaan tämän lain noudattamisen valvonnassa.

Oikeusministeriö valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista siltä osin kuin valvonta ei kuulu valtiontalouden tarkastusviraston tehtäviin.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Haettaessa muutosta ennen tämän lain voimaantuloa tehtyyn päätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.*

32.

Laki

ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain (273/2009) 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1689/2015, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

10 §

10 §

*Valtiontalouden tarkastusviraston valvonta-
tehtävät**Valtiontalouden tarkastusviraston valvonta-
tehtävät*

Valtiontalouden tarkastusvirasto valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Tässä tarkoituksessa se:

- 1) tarkistaa, ovatko kaikki ilmoitusvelvolliset tehneet tässä laissa säädetyn ilmoituksen;
- 2) julkistaa viipymättä kaikki saapuneet ilmoitukset; ja
- 3) tarkistettuaan ilmoitukset tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen, täydentämään jo tehtyä ilmoitusta taikka selvittämään ilmoituksen oikeellisuutta ja riittävyyttä.

Jos ilmoitusvelvollinen ei valtiontalouden tarkastusviraston kehotuksesta huolimatta tee tässä laissa säädettyä ilmoitusta taikka jos ilmoitus havaitaan olennaisilta kohdiltaan ilmeisen virheelliseksi tai puutteelliseksi, valtiontalouden tarkastusvirasto voi velvoittaa ilmoitusvelvollisen sakon uhalla tekemään ilmoituksen taikka korjaamaan virheen tai puutteen. Uhkasakon tuomitsee valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 15 §:ssä tarkoitettu uhkasakkolautakunta. Uhkasakon asettamiseen ja maksettavaksi tuomitsemiseen saa hakea valittamalla muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valtiontalouden tarkastusviraston suorittama valvonta päättyy kahdeksan kuukauden kuluttua vaalien tuloksen vahvistamisesta. Tarkastusvirasto voi kuitenkin tämän määräajan estämättä suorittaa loppuun määräajassa

Valtiontalouden tarkastusvirasto valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Tässä tarkoituksessa se:

- 1) tarkistaa, ovatko kaikki ilmoitusvelvolliset tehneet tässä laissa säädetyn ilmoituksen;
- 2) julkistaa viipymättä kaikki saapuneet ilmoitukset; ja
- 3) tarkistettuaan ilmoitukset tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen, täydentämään jo tehtyä ilmoitusta taikka selvittämään ilmoituksen oikeellisuutta ja riittävyyttä.

Jos ilmoitusvelvollinen ei valtiontalouden tarkastusviraston kehotuksesta huolimatta tee tässä laissa säädettyä ilmoitusta taikka jos ilmoitus havaitaan olennaisilta kohdiltaan ilmeisen virheelliseksi tai puutteelliseksi, valtiontalouden tarkastusvirasto voi velvoittaa ilmoitusvelvollisen sakon uhalla tekemään ilmoituksen taikka korjaamaan virheen tai puutteen. Uhkasakon tuomitsee valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 15 §:ssä tarkoitettu uhkasakkolautakunta. *Muutoksenhausta uhkasakon asettamista tai maksettavaksi tuomitsemista koskevaan päätökseen säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).*

Valtiontalouden tarkastusviraston suorittama valvonta päättyy kahdeksan kuukauden kuluttua vaalien tuloksen vahvistamisesta. Tarkastusvirasto voi kuitenkin tämän määräajan estämättä suorittaa loppuun määräajassa

Voimassa oleva laki

aloitetun valvonnan. Tarkastusvirasto antaa eduskunnalle vaalikohtaisen kertomuksen saamistaan ilmoituksista ja toiminnastaan ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvon-
nassa.

Ehdotus

aloitetun valvonnan. Tarkastusvirasto antaa eduskunnalle vaalikohtaisen kertomuksen saamistaan ilmoituksista ja toiminnastaan ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvon-
nassa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Haettaessa muutosta ennen tämän lain voi-
maantuloa tehtyyn päätökseen sovelletaan tä-
män lain voimaan tullessa voimassa olleita
säännöksiä.*

33.

Laki

sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2003) 17 §:n
5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 906/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

17 §

*Verkkoviestin tunnistamistietojen luovuttami-
nen*

Tuomioistuिन voi pakkokeinolain (806/2011) 2 luvun 9 §:n 1 kohdassa tarkoite-
tun pidättämiseen oikeutetun virkamiehen,
syyttäjän tai asianomistajan vaatimuksesta
määrätä lähettimen, palvelimen tai muun sel-
laisen laitteen ylläpitäjän luovuttamaan verk-
koviestin lähettäjän selvittämisessä tarpeelli-
set tunnistamistiedot vaatimuksen esittäjälle,
jos on todennäköisiä syitä epäillä viestin ole-
van sisällöltään sellainen, että sen toimittami-
nen yleisön saataville on säädetty rangaista-
vaksi. Asianomistajalle tunnistamistiedot saa

Ehdotus

17 §

*Verkkoviestin tunnistamistietojen luovuttami-
nen*

Tuomioistuिन voi pakkokeinolain (806/2011) 2 luvun 9 §:n 1 kohdassa tarkoite-
tun pidättämiseen oikeutetun virkamiehen,
syyttäjän tai asianomistajan vaatimuksesta
määrätä lähettimen, palvelimen tai muun sel-
laisen laitteen ylläpitäjän luovuttamaan verk-
koviestin lähettäjän selvittämisessä tarpeelli-
set tunnistamistiedot vaatimuksen esittäjälle,
jos on todennäköisiä syitä epäillä viestin ole-
van sisällöltään sellainen, että sen toimittami-
nen yleisön saataville on säädetty rangaista-
vaksi. Asianomistajalle tunnistamistiedot saa

Voimassa oleva laki

kuitenkin määrätä luovutettaviksi vasta, kun hän saa itse nostaa syytteen rikoksesta. Vaatimus on esitettävä laitteen ylläpitäjän kotipaikan tai Helsingin käräjäoikeudelle kolmen kuukauden kuluessa vaatimuksen perusteena olevan viestin julkaisemisesta. Tuomioistuिन voi asettaa luovuttamisvelvoitteen tehosteeksi uhkasakon.

Tunnistamistietojen luovuttamista koskevaan päätökseen saa hakea erikseen muutosta valittamalla. Päätöstä, jolla luovuttamisvelvollisuus on määrätty, ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman, ellei valitusta käsittelevä tuomioistuिन toisin määrää.

Tunnistamistiedot saa vieraan valtion viranomaisen pyynnöstä määrätä luovutettaviksi, jos pyynnön perusteena olevan viestin toimitamista yleisön saataville olisi Suomessa vastaavissa olosuhteissa pidettävä rikoksena tai jos luovuttaminen perustuu Suomea sitovaan valtiosopimukseen tai muuhun kansainväliseen velvoitteeseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun laitteen ylläpitäjällä on oikeus saada valtion varoista korvaus tässä pykälässä tarkoitettujen tunnistamistietojen luovuttamisesta aiheutuneista kohtuullisista välittömistä kustannuksista. Korvauksen maksamisesta päättää tutkinnan suorittaneen poliisilaitoksen päällikkö tai poliisin valtakunnallisen yksikön päällikkö. Asiantonistaja vastaa kuitenkin kustannuksista silloin, kun tiedot tuomioistuimen määräyksen mukaisesti luovutetaan hänelle.

Edellä 4 momentissa tarkoitettuun poliisin päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. *Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.*

Ehdotus

kuitenkin määrätä luovutettaviksi vasta, kun hän saa itse nostaa syytteen rikoksesta. Vaatimus on esitettävä laitteen ylläpitäjän kotipaikan tai Helsingin käräjäoikeudelle kolmen kuukauden kuluessa vaatimuksen perusteena olevan viestin julkaisemisesta. Tuomioistuिन voi asettaa luovuttamisvelvoitteen tehosteeksi uhkasakon.

Tunnistamistietojen luovuttamista koskevaan päätökseen saa hakea erikseen muutosta valittamalla. Päätöstä, jolla luovuttamisvelvollisuus on määrätty, ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman, ellei valitusta käsittelevä tuomioistuिन toisin määrää.

Tunnistamistiedot saa vieraan valtion viranomaisen pyynnöstä määrätä luovutettaviksi, jos pyynnön perusteena olevan viestin toimitamista yleisön saataville olisi Suomessa vastaavissa olosuhteissa pidettävä rikoksena tai jos luovuttaminen perustuu Suomea sitovaan valtiosopimukseen tai muuhun kansainväliseen velvoitteeseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun laitteen ylläpitäjällä on oikeus saada valtion varoista korvaus tässä pykälässä tarkoitettujen tunnistamistietojen luovuttamisesta aiheutuneista kohtuullisista välittömistä kustannuksista. Korvauksen maksamisesta päättää tutkinnan suorittaneen poliisilaitoksen päällikkö tai poliisin valtakunnallisen yksikön päällikkö. Asiantonistaja vastaa kuitenkin kustannuksista silloin, kun tiedot tuomioistuimen määräyksen mukaisesti luovutetaan hänelle.

Edellä 4 momentissa tarkoitettuun poliisin päätökseen saa vaatia oikaisua. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

34.

Laki**valmiuslain 130 ja 131 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valmiuslain (1552/2011) 130 §:n 2 momentti ja 131 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

130 §

130 §

*Muutoksenhaku**Muutoksenhaku*

Tässä laissa tarkoitetusta valtioneuvoston, ministeriön ja Suomen Pankin päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Muusta tässä laissa tarkoitetusta päätöksestä saa valittaa hallinto-oikeuteen.

Muutoksenhaussa sovelletaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallintopäätöstä on kuitenkin noudatettava heti valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tässä laissa tarkoitetusta valtioneuvoston, ministeriön ja Suomen Pankin päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Muusta tässä laissa tarkoitetusta päätöksestä saa valittaa hallinto-oikeuteen.

Muutoin muutoksenhaussa sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Hallintopäätöstä on kuitenkin noudatettava heti valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

131 §

131 §

Oikaisuvaatimus tieliikenteen polttonesteen säännöstelyssä

Oikaisuvaatimus tieliikenteen polttonesteen säännöstelyssä

Poliisilaitoksen liikenteen polttoaineyksikön 71 §:n 3 momentin nojalla tekemään päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta. Hakija voi kuitenkin *kirjallisesti* vaatia päätökseen oikaisua. Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. *Päätökseen, johon voidaan hakea oikaisua, on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.* Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden asiassa antamaan päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

Poliisilaitoksen liikenteen polttoaineyksikön 71 §:n 3 momentin nojalla tekemään päätökseen *saa vaatia oikaisua 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.* *Muutoin oikaisuvaatimukseen sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.* *Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.* Hallinto-oikeuden asiassa antamaan päätökseen ei saa *kuitenkaan* hakea valittamalla muutosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

35.

Laki**talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain (813/2017) 5 §:n 3 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

5 §

5 §

*Sopimus talous- ja velkaneuvontapalveluiden
 tuottamisesta*

*Sopimus talous- ja velkaneuvontapalveluiden
 tuottamisesta*

Oikeusapu- ja edunvalvontapiiri voi oikeusministeriön kanssa neuvoteltuaan ostaa talous- ja velkaneuvontapalveluita, jos se on palveluiden alueellisen saatavuuden tai muun syyn vuoksi tarpeen. Palveluita voidaan ostaa vain siltä, jolla on tehtävään riittävä taito ja voimavarat ja jonka muut tehtävät tai toiminnan luonne ja tarkoitus eivät vaaranna talous- ja velkaneuvonnan puolueettomuutta ja asianmukaista hoitamista.

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirin on tehtävä 1 momentissa tarkoitetun palvelun tuottajan kanssa sopimus palveluiden tuottamisesta. Sopimus voidaan tehdä määräajaksi tai toistaiseksi.

Sopimusta koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa. Hallintoriita-asian käsittelystä säädetään hallintolainkäytölaissa (586/1996).

Oikeusapu- ja edunvalvontapiiri voi oikeusministeriön kanssa neuvoteltuaan ostaa talous- ja velkaneuvontapalveluita, jos se on palveluiden alueellisen saatavuuden tai muun syyn vuoksi tarpeen. Palveluita voidaan ostaa vain siltä, jolla on tehtävään riittävä taito ja voimavarat ja jonka muut tehtävät tai toiminnan luonne ja tarkoitus eivät vaaranna talous- ja velkaneuvonnan puolueettomuutta ja asianmukaista hoitamista.

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirin on tehtävä 1 momentissa tarkoitetun palvelun tuottajan kanssa sopimus palveluiden tuottamisesta. Sopimus voidaan tehdä määräajaksi tai toistaiseksi.

Sopimusta koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa. *Menettelystä hallintoriita-asiassa säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

36.

Laki**perintökaaren 5 luvun 2 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan perintökaaren (40/1965) 5 luvun 2 a §, sellaisena kuin se on laissa 912/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 luku

5 luku

Valtion oikeudesta perintöön

Valtion oikeudesta perintöön

2 a §

2 a §

Tämän luvun 2 §:n nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

*Edellä 2 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta hallintotuomioistui-
meen säädetään oikeudenkäynnistä hallinto-
asioissa annetussa laissa (808/2019).*
(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

37.

Laki

adoptiolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan adoptiolain (22/2012) 29 §:n 2 momentti, 36 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 37 §:n 2 momentti, 50 § ja 93 §:n 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

29 §

29 §

Adoptioneuvonnan keskeyttäminen

Adoptioneuvonnan keskeyttäminen

Adoptioneuvonnan antaja voi keskeyttää adoptioneuvonnan antamisen adoptionhakijalle, jos neuvonnassa esille tulleiden seikkojen perusteella on ilmeistä, ettei edellytyksiä adoptioon ole olemassa.

Adoptioneuvonnan antaja voi keskeyttää adoptioneuvonnan antamisen adoptionhakijalle, jos neuvonnassa esille tulleiden seikkojen perusteella on ilmeistä, ettei edellytyksiä adoptioon ole olemassa.

Voimassa oleva laki

Adoptionhakija saa hakea muutosta 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. *Adoptionhakija* saa hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Adoptioneuvonnan väliaikaisesta keskeyttämisestä säädetään 49 §:n 3 momentissa.

36 §

Muutoksenhaku, viivästyskorko ja ulosotto

Palvelumaksua tai kulukorvausta koskevaan palvelunantajan viranhaltijan tai työntekijän päätökseen saa vaatia oikaisua palvelunantajalta. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolaissa (434/2003).

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. *Maksuvelvollinen tai palvelunantaja* saa hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Jos palvelumaksun tai kulukorvauksen maksaminen on viivästynyt, sille saadaan peria korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentin mukaista viivästyskorkoa. Viivästyskorkoon sovelletaan lisäksi korkolain 5, 6, 10 ja 11 §:ää.

Palvelumaksu ja kulukorvaus sekä niille perittävä viivästyskorko ovat suoraan ulosottokelpoisia siten kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

37 §

Kieltäytyminen kansainvälisen adoptiopalvelun antamisesta

Palvelunantaja voi kieltäytyä antamasta kansainvälistä adoptiopalvelua adoptionhakijalle tai keskeyttää palvelun antamisen, jos:

1) hakija ei täytä niitä edellytyksiä, joita palvelunantajan kanssa yhteistyössä olevat ulkomaiset palvelunantajat ovat asettaneet; tai

Ehdotus

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Adoptioneuvonnan väliaikaisesta keskeyttämisestä säädetään 49 §:n 3 momentissa.

36 §

Muutoksenhaku, viivästyskorko ja ulosotto

Palvelumaksua tai kulukorvausta koskevaan palvelunantajan viranhaltijan tai työntekijän päätökseen saa vaatia oikaisua palvelunantajalta. *Oikaisuvaatimuksesta* säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Jos palvelumaksun tai kulukorvauksen maksaminen on viivästynyt, sille saadaan peria korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentin mukaista viivästyskorkoa. Viivästyskorkoon sovelletaan lisäksi korkolain 5, 6, 10 ja 11 §:ää.

Palvelumaksu, kulukorvaus ja niille perittävä viivästyskorko ovat suoraan ulosottokelpoisia. *Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).*

37 §

Kieltäytyminen kansainvälisen adoptiopalvelun antamisesta

Palvelunantaja voi kieltäytyä antamasta kansainvälistä adoptiopalvelua adoptionhakijalle tai keskeyttää palvelun antamisen, jos:

1) hakija ei täytä niitä edellytyksiä, joita palvelunantajan kanssa yhteistyössä olevat ulkomaiset palvelunantajat ovat asettaneet; tai

Voimassa oleva laki

2) hakija on laiminlyönyt 35 §:n mukaisen maksuvelvollisuutensa tai velvollisuutensa asettaa vakuus eikä ole kehotuksesta huolimatta täyttänyt velvollisuuttaan hänelle asetetussa kohtuullisessa määräajassa.

Adoptionhakija saa hakea muutosta 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Adoptionhakija tai palvelunantaja saa hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Palvelun antamisen väliaikaisesta keskeyttämisestä säädetään 49 §:n 3 momentissa.

50 §

Muutoksenhaku

Adoptionhakija saa hakea muutosta adoptiolautakunnan päätökseen, joka koskee tässä luvussa tarkoitettua asiaa, valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Adoptionhakija tai adoptiolautakunta saa hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

93 §

Oikeus tietojen saamiseen

Adoptiolapsella ja hänen huoltajallaan sekä adoptiolapsen kuoltua hänen jälkeläisellään ja tämän huoltajalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta tietoja 92 §:ssä tarkoitetuista asiakirjoista niiden säilyttäjältä. Tietoja annettaessa on tietojen saajalle tarjottava tarpeellinen tuki ja ohjaus.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen antamisesta voidaan kieltäytyä, jos on perusteltua syytä olettaa, että tietojen antamisesta aiheutuu vaaraa adoptiolapsen tai muun tietoja pyytävän terveydelle tai kehitykselle, taikka jos tietojen antaminen olisi muutoin selvästi vastoin hänen etuaan tai muuta yksityistä etua.

Ehdotus

2) hakija on laiminlyönyt 35 §:n mukaisen maksuvelvollisuutensa tai velvollisuutensa asettaa vakuus eikä ole kehotuksesta huolimatta täyttänyt velvollisuuttaan hänelle asetetussa kohtuullisessa määräajassa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Palvelun antamisen väliaikaisesta keskeyttämisestä säädetään 49 §:n 3 momentissa.

50 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

(kumotaan)

93 §

Oikeus tietojen saamiseen

Adoptiolapsella ja hänen huoltajallaan sekä adoptiolapsen kuoltua hänen jälkeläisellään ja tämän huoltajalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta tietoja 92 §:ssä tarkoitetuista asiakirjoista niiden säilyttäjältä. Tietoja annettaessa on tietojen saajalle tarjottava tarpeellinen tuki ja ohjaus.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen antamisesta voidaan kieltäytyä, jos on perusteltua syytä olettaa, että tietojen antamisesta aiheutuu vaaraa adoptiolapsen tai muun tietoja pyytävän terveydelle tai kehitykselle, taikka jos tietojen antaminen olisi muutoin selvästi vastoin hänen etuaan tai muuta yksityistä etua.

Voimassa oleva laki

Jos aikaisemman vanhemman henkilöllisyys tiedetään, tieto siitä on 2 momentin estämättä aina annettava:

1) 12 vuotta täyttäneelle adoptiolapselle ja adoptiolapsen kuoltua tämän 12 vuotta täyttäneelle jälkeläiselle; sekä

2) alaikäisen adoptiolapsen huoltajalle ja adoptiolapsen kuoltua tämän alaikäisen jälkeläisen huoltajalle.

Tietojensaantioikeutta koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. *Hallinto-oikeuden asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitushuvan.*

Ehdotus

Jos aikaisemman vanhemman henkilöllisyys tiedetään, tieto siitä on 2 momentin estämättä aina annettava:

1) 12 vuotta täyttäneelle adoptiolapselle ja adoptiolapsen kuoltua tämän 12 vuotta täyttäneelle jälkeläiselle; sekä

2) alaikäisen adoptiolapsen huoltajalle ja adoptiolapsen kuoltua tämän alaikäisen jälkeläisen huoltajalle.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

38.**Laki****ylikuormamaksusta annetun lain 15 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ylikuormamaksusta annetun lain (51/1982) 15 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 915/2015, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki***15 §***Muutoksenhaku ja täytäntöönpano*

Ylikuormamaksun määräämistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. *Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitushuvan.*

Maksun perimiseen ulosottoimin sovelletaan, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

*Ehdotus***15 §***Muutoksenhaku ja täytäntöönpano*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Maksun perimiseen ulosottoimin sovelletaan, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

39.

Laki

pysäköinninvalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan pysäköinninvalvonnasta annetun lain (727/2011) 14 §, sekä
muutetaan 16 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

Muutoksenhakukielto

(kumotaan)

Huomautuksen tai toimenpiteistä luopumisen johdosta ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä valitusta.

Pysäköintivirhemaksua tai rengaslukkoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Valituskielto ei koske kuitenkaan pysäköinninvalvojan 18 §:ssä tarkoitetun hakemuksen johdosta antamaa päätöstä.

16 §

Valitus

Pysäköinninvalvojan oikaisuvaatimuksen tai 18 §:ssä tarkoitetun hakemuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeudessa. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä pysäköinninvalvojan päätös on tehty. Valitus ei estä päätöksen täytäntöönpanoa, ellei hallinto-oikeus toisin määrää.

16 §

Valitus

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Valitus ei kuitenkaan estä päätöksen täytäntöönpanoa, ellei valitusviranomainen toisin määrää.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista.

(kumotaan)

Valituksen tekemisestä ja käsittelemisestä muilta osin säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

40.

Laki

luottotietolain 41 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottotietolain (527/2007) 41 §, sellaisena kuin se on laissa 908/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

41 §

41 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku tietosuoja-valtuutetun päätökseen

Tietosuoja-valtuutetun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

41.

Laki

eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain (853/2016) 20 §:n 3 momentti, sekä
muutetaan 20 §:n 1 ja 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

20 §

20 §

Muutoksenhaku aluehallintoviraston päätökseen

Muutoksenhaku aluehallintoviraston päätökseen

Aluehallintoviraston 17 ja 18 §:n nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun aluehallintoviraston päätökseen kuin sen 17 ja 18 §:n nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muuhun aluehallintoviraston päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Hallinto-oikeuden päätökseen 17 §:ssä tarkoitettuja kieltoja sekä 18 §:ssä tarkoitettua rekisteristä poistamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

(kumotaan)

Tässä laissa tarkoitettua päätöstä rekisteristä poistamisesta ja määräaikaisesta toimintakiellosta on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tässä laissa tarkoitettua päätöstä rekisteristä poistamisesta ja määräaikaisesta toimintakiellosta on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .